

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára

Egyes szám ára 4 kr.

10 frt — kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**

Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetés

Négy hasábos petit sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

DEBRECZEN.

A művelt nagyvilág ünnepén ülünk ma egyszer benső családi ünnepet. A feltámadás ünnepén ma nyugodt lélekkel s az önhiúság vádjá nélkül foglalkozhatunk magunkkal, mert hiszen ez a mi szeretett Debreczenünk is újjászületik most a magyar nemzet második ezer esztendejének hajnalán.

Bizonyos, hogy az erős nemzetek nagyságának leghatalmasabb tényezője a városok fejlődése. Debreczen a maga haladásával egyuttal Magyarország nagyságát emeli s mikor most egy új korszak küszöbén olyan alkotással foglalkozik, a melylyel megbirkózni, a mi viszonyaink között az államnak sem könnyű feladat: az állam helyett teremti meg a nemzetnek jövődjő nagysága egyik legerősebb alkotó elemét.

Méltó feladat ahhoz a magyar városhoz, mely a lakosai mezőgazdasági foglalkozásával együtt járó szívósabb konservatív felfogása mellett sohasem tévesztette szem elől a korszellem követelményeit. Haladása azonban nem külső csillogásban, hanem kulturális értékének öntudatos és folytonos fokozásában nyilvánult mindenkoron.

Míg utcáinak külső képe, az egész városnak a futólagosan szemlélő idegenre gyakorolt benyomása még nem nagyon régen is egy óriási falu hatását tette: intézményeivel s ezek között legelső helyen iskoláival a művelt nemzetek nagyvárosai között méltán helyet igényelhet magának.

Debreczen mindig iskoláira áldozott legtöbbet s hogy a nemzeti cultura oltárán hozott áldozatok mi módon nyitják meg az állandó vagyoni gyarapodás forrását is, azt legigazabban bizonyítja Debreczen példája, a melynek történetében az okok mélyére ható s azok összefüggését kereső elme bizonyára Debreczennek a tudományért kifejtett lelkes és bölcs áldozatkészségében fogja megtalálni amaz óriási donatiók egyik legfőbb indító okát, a melyek e dussgazdag magyar város mai vagyonának tulajdonképeni alapját képezik.

Az az ősi collegium, melyet most egyetemné fogunk emelni, Debreczennek nemcsak erkölcsi de vagyoni nagyságát is megeremtelte s ezzel közvetve polgárai anyagi gyarapodásában is elsőrangú tényező feladatát teljesítette.

Az elhatározásaiban konservatív Debreczen azért most is következetes marad ahhoz a történelmi felfogáshoz, amely minden időkben és minden népek között a nagy alkotások és a valódi haladás legszilárdabb biztosítója volt.

Debreczen úgy emelkedett, hogy iskolákat emelt. A nemzet ezredéves létének határán pedig hazánk összes városai fölé emelkedik, a mikor az ezredéves ünnephez belső értéke szerint egyetlen méltó művét, a harmadik magyar egyetemet megalkotja.

Tudjuk, még vannak kételkedők, csüggedők és reménytelenek. A kételkedők úgy tartják, hogy Debreczent előbb külsőleg kell várossá tenni s különösen egészségügyi intézményekkel állapottól kiemelni, Igazi és elodázhatatlan szükségletek mindezek, az tagadhatatlan. De a kulturális nagyság emelkedése, melyet az egyetem felállítása jelent, feltartóztatlanul vonja maga után ama kívánságok teljesítését, melyek mindannyiunk lelkében élnek, de a melyeket az eljárás helyességében kételkedők legelső sorba állítanak.

A csüggedők attól tartanak, hogy az egyetem létesítése a polgárok vagyoni romlására vezet. Ezeknek azt felelem, hogy elmúlt az az idő, a mikor e város polgárának csak egy osztály fia nevezheték magokat. Mi mindnyájan polgárai vagyunk, hű gyermekei Debreczennek s közös erővel fogunk munkálni nagyságán: beállunk mindannyian napszámónak köré követ hordunk az anyag és a szellem erejével, de az egyetemet felépítjük és az építés munkájában részt kell venni mindenkinek, ki e város falai között lelkében nem idegen!

A reménytelenek erőnket keveslik. Ezeket messze századok sötét viharai közé szeretném visszavezetni, a mikor nyugalmat csak a tudományok világító szertete adott s a mikor aránylag sokkal több erővel tudták az erős lelkű elődök azt az alapot megeremteni, a melyet ők folytonosan fejlesztvén, kiépíteni és betetőzni immár a mi nemzedékünk dicső feladata.

Az emberiség újjászületésének ünnepén, mikor magyar hazánkra egy új ezredév hajnala derül: mi most ünnepeljünk itthon és emelkedjünk fel a világok Urához az országok és városok Atyjához, hogy a kételkedők meggyőződve, a csüggedők megvigasztalódva, a reménytelenek bizalomra gerjedve: az építés munkájában mindnyájan egyesüljünk.

B. S.

A képviselőházat feloszlatják. Az új választásokat — a „Magyarország” értesítése szerint — a kormány június végén vagy július elején szándékozik megejtetni, mihez képest a mostani képviselőházat már rövid idő alatt feloszlatnák. Az általános választások még a tél beköszöntése előtt okvetlen meg-

lesznek. Indokolja a kormány e szándékát egyrészt az, hogy az ideai választói névjegyzék a kormányra nézve nagyon kedvező, miután erőszakosan rendkívüli sok választót fosztottak meg jogától. Másrészt sietni akar a választásokkal a kormány azért, mert a kvóta fölemelésébe s egyéb engedményekbe Ausztria javára a kormány fel belemenni a választások előtt. Ha pedig a többsége újra meglesz — így gondolják — akár egész Magyarországot is oda ajándékozhatják Ausztrianak.

Törvényjavaslat a közigazgatás államosításáról. Felhivatalosan jelentik: A belügyminiszteriumban már elkészült a közigazgatás rendezésére vonatkozó az a négy törvényjavaslat, amelynek elkészültét a kormány programja első kifejtése alkalmával kilátásba helyezte. Magától értetődik, hogy ezek eddigéig még csak előadói tervezetek, a melyek még összevetésükre és egymással való összehangzásba hozatalukra várnak. Tekintettel arra hogy e javaslatok parlamentáris tárgyalása ez évben már úgy sem várható, közzétételük csak is a nyár folyamára van kilátásba véve. A négy tervezet címe: 1. a vármegyékről; 2. a városokról; 3. a községekről; 4. a fegyelmi eljárásról. A belügyminiszternek a pénzügyi törvény tárgyalása ötletéből valószínűleg bővebb alkalma lesz ezen tárgyalásokról nyilatkozni.

És lön nagy csendesség...

Debreczen, április 4.

A politikai élet tengerén, amelyet a közelmúlt napokban rút fergetegek sivitő orkánai korbácsoltak, s amelyből csupa sár, csupa fertelem került felszínre, hirtelen nagy csendesség lön.

A zivatar megszűnt, a habok elsimultak s az egész felszint az áldott béke szürke köde borította be.

Az országgyűlés abba hagyta a tárgyalásait, a honatyák elszédedtek széles e hazában, hogy mint családtyák vagy családtagok — mert hisz annyi közöttük a kiskoru — élvezzék azt a nyugodalmat, amely olyan édesen esik a pihenés után.

Ha most az együgyű, a lenézett, a számba sem vett vidék-ről tekintenek vissza rendezés működésük pihenőterére, az országházra, vajjon hogy érezik magukat?

Nem faldokolnak-e ebben a rájuk nézve szokatlanná vált tiszta levegőben s nem vágyanak-e vissza az erkölcsi súlyedésnek abba a fülledt légkörébe, amely már-már életelemüké vált?

Azt hiszem, szorongó érzés tölti el szívüket, ha bódultságuk köde a fris levegőn osszladozván, tudatára jutnak elkövetett sok bűneiknek.

Azokra a t. képviselő urakra gondolunk, akik a kormány husos fazekai körül a konzeslés dicső szenvedélyének hódolnak, s egy-egy zsirosabb falatért megfedekeznek Istenről,

hazáról, őseinktől nyert becsületes nevékről s ezzel a névvel együttjáró kötelezettségükről.

Óriási a súlyedés, a melyet közviszonyaink minden terén vérző szívvel kell tapasztalunk. Az uralkodó rendszer átkos ígézet alatt tartja a többség lelkét, lelkiismeretét. Nem engedi, hogy meglássa az igazságot, s nem ostorozza elkövetett bűneiért a lelkiismeret mardosó ítélete.

Odáig jutottunk ma már Magyarországon, hogy az erény pirulva vonul felre elrejtett zugokba, mert a nyilvános utakon és téreken a meztelen bűn fertelmes alakjai járnak szemérmelen tánczaikat.

Soha siralmasabb állapotban nem szüldött ez az ország, soha szerencsétlenebb kezében nem volt kormányának a rudja; soha kevesebb értelem s tompább lelkiismeret nem izgatta ügyeit, mint éppen most, ebben az esztendőben.

Pedig ez az esztendő a legfontosabb nemzeti ünnep nagy esztendeje.

Most kellene bemutatnunk a művelt világnak egész szellemi gazdagságunkat, mindazt, a mi fajunknak értéket ad, mindazt, a mire jogosan büszkék lehetünk.

És mi fog történni?!

Az, hogy bár nemzetünk olyan gazdag szellemi erőiben, mint Európának egyetlen másik nemzete sem; bár bővében vagyunk a politikai és emberi jellemeknek: Európa, ha ugyan tudomást vesz felszeg módon meghirdetett ünneplő szándékunkról, egy sereg dróton rángatott fabáccsal ismerkedik meg s minden igazság nélkül, de a jogosság teljes látszatával, viszi szélylyel szellemi elmaradottságunk híreit.

De ez csak az egyik, bár éppen nem kicsinyelhető baj.

A másik, a mi szintén érte a gyámoltalan lelkiismeretlen kormányra vár, a mi negyedfél száz éves ellenségünkkel, Ausztriával való egyezkedés.

Ez is a legszerencsétlenebb időben szakadt a nyakunkba.

Igaz, hogy erősen gyanút keltő az a látszat, a melyet nem tudunk egészen semmibe sem venni, hogy ennek az egészben véve nyomorult és kiseprűzni való kormánynak a létezését egyenesen az Ausztriával való kiegyezés biztosítja.

Ugy látszik, hogy Bacsben irtódnak az olyan kormánytól, a melynek akár szíve, akár esze van.

A Wekerle kormánynak csak azért kellett megbújni, mert egy felségesen nagy gyalog eset alkalmával a szívére mert hallgatni.

Mikor Wekerle megbukott, utódjává éppen az az ember lett, a ki orozatlanul tüntetett a nemzeti kegyelet ellen, s kötelességének teljesítése elől — megszökött.

Bánffy Dezső br. csupa magához hasonló tucat embert s vakon hódoló udvaroncokat toborzott zászlója alá, s nem az ő hibája, hogy véletlenül olyan közölköző kirívó tagja is van kabinetjének, a melynek eddig Wlassits Gyula mutatkozott.

Sivár kép, szomorú jelen . . . .

Hát a jövő, vajjon az milyen lesz?

Hitünk szerint annak dicsőnek, fényesnek, boldognak kell lenni.

Ex tenebris lux!

Nagypéntek után harmadnapra Husvét következik.

Grotius.

Visszapillantás

a zenekedvelők körének a lefolyt télel tartott hangversenyeire.

Most, mikor a zenekedvelők köre első hangverseny ciklusát vasárnap este oly impozánsul fejezte be, lehetetlen, hogy e bárfiatal, de mint a jelekből látszik, rendkívül életképes körrel, mint közművelődési tényezőről néhány szót ne szóljunk. Igaz, hogy a kör

egészen magán jellegűnek alakult, célja az volt, hogy tagjait elsőrendű zenei élvezetben részesítse, hangversenyei szigorúan zártkörű jellegűek voltak s ilyen formán talán nem is egészen illő dolog, ha a rajtó, mint a nyilvánosság organuma, annak ügyeivel behatóban foglalkozni óhajt.

Azonban ez az eredetileg magán jellegű társaság rövid pár estét betöltő szereplésével oly hatalmas alkotó részvévé nőtte ki magát kulturális életünknek, hogy azzal, mint ilyen nem csak jogunk, hanem kötelességünk is foglalkozni. Az a lelkes rendező, mely a kört megalkotta, bizonyára távoiról sem remélt ilyen eredményt, meg akart maradni szerényen a mellett, hogy tagjai számára időnként hangversenyeket rendez, lehetőleg classicus műsorral. És az eredmény az, hogy a tagok egy jelentékeny része elmaradt a hangversenyekről, mások a legművészebb előadások alatt arról fecsegték, hogy a selyem ruhából a lisztport hogy lehet kitisztítani, vagy hogy a majolika kályhakat miként lehet jól fűteni, a közönség azon része pedig, mely hallgatni ment oda, sokszor bosszankodni volt kénytelen. S ha mind e mellett fényes eredményről szólók, az onnan van, mert végre is az említett közönség és érdektelen elemek nem sokan voltak és mert biztos tudomásunk van róla, hogy olyanok, kik tagokul fel nem szólítottak, tömegesen ostromolták a rendezőseget jegyekért s a mennyiben ilyenhez juthattak, ahítattal áldoztak a muzsák templomában, de még többen voltak, kiket csak buszkereménységük gátolt meg abban, hogy oda tolakodjanak, a hova nem hivattak.

Az elmondottakból világos két dolog. Az egyik az, hogy a kör tagjai nem minden tekintetben választottak ki a debreczeni társadalomból, a másik pedig az, hogy a hangversenyek sokkal társasabb körben keltettek érdeklődést, mint várható lett volna, sőt az utolsó két hangverseny már mint a társadalom műveltebb tagjaira nézve ellenállhatlanul vonzó, hatalmas kulturális tényező jelentkeztek.

Látható már, hogy a kör fennállása biztosítva van, ez a kör már meg nem szűnhet, létezése mostantól kezdve társadalmi életünk egyik létszükséglete. Csak az a kérdés, hogy képes lesz-e megfelelni feladatának. S e tekintetben

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Valami nyomja lelkemet.

Valami nyomja lelkemet,
Kidalolnám, de nem lehet;
Ha kidallom, mint érzem,
Ugy vétkezem.

Két szóra tanít, nemzetem,
Valaki téged oda fenn,
A mit felírj zászlódra, és
Szívedbe véss.

E két szó: király és haza;
Igy, így, hogy hátul a „haza”.
Megszerelném e szavakat,
De nem szabad!

Igmándi Miklós.

A „nagy ember.”

A Debreczen számára írta;

Luczi Feri.

Egy olyan iskolába jártam gimnazista koromban, a hol a diákok predestinálva voltak arra, hogy ki legyen közülök „kitűnő”, ki csak „elegendő”, vagy pláne „szekunda”? A ki az első osztályban a klasszis elejére került, „született kitűnő” maradt mindvégig s hogy is maturázhatott volna másképp, mint „kitűntetással”, hábar soha könyvet a kezébe

nem vett s jó feleletet tőle cenzori fül soha nem hallott. A kit pedig szekundára kárhoztatott fatuma: tanúhatott az akármilyen megfeszített szorgalommal, azért csak „számár” maradt az ő neve s csak úgy bukdácsolt az osztályokon keresztül egy-egy pótvizsgán kiszürkolt „kegyelem primár”-val.

És ezt már így osztották be az emberek sorsát intéző felsőbb hatalmak. Elvégre is egy osztályban lenni kell okvetlenül egy „első kitűnő”-nek, kit a tanárok és tanulók bálványozzanak, és egy utolsónak, egy „osztály számár”-nak, a kit lenézzenek. Néha bizony egész nyugodtan egyesülhetne mind a kettő egy személyben.

Regen kikerültem már az „alma mater” szárnyai alól, de néha úgy érzem magam, mintha még most is ebbe az iskolába járnék. Kivált mikor azok az öreg diákok, a kik velem együtt járnak az élet iskoláját: együgyű bámszokással és csodálattal állanak meg ennek az iskolának egy-egy született kitűnője, mondva csinált nagysága előtt. Mikor ráfogják maguk közül egyre, hogy az „nagy ember” és környezik őt a tiszteletnek és hódolatnak mindazzal az apróbb és nagyobb jeleivel, a mikre joggal igényt tarthat egy „nagy férfiú”, egy „nagy ember”.

A nagyember az emberiség állatkertjének egyik legérdekesebb példánya.

Lételét annak az emberi szükségnek köszöni, miszerint nekük, közönséges futkározó halandóknak, okvetlenül kell valakit magunknál többnek, különbnek tartanunk, a kivel dicselkedhessünk, a kire büszkék lehetünk, a kire ujjal mutogathassunk, a kit bámulhassunk, hogy mekkora nagy ember!

Hozzá járul ehhez bizonyos lokal-patri-

otizmus is; minden megyének, minden valamire való városnak megvan a maga nagyembere, kit rózsaszín nimbuszszal vesz körül a népszerűség, kire oly szent ahítattal néz föl a profanum vulgus, mintha az illető provinciális nagyság a saját maga élő szobra volna.

A nagy-ember sorsa igen korán el van döntve. Azt hiszem, hogy bölcsője fölözt már ott szárnyalnak az ő jövőndő nagyságának géniusai. S a boldog szülők szintén idejekorán megértik a sors intését s úgy igyekeznek nevelni az ő nagyra termett csemetéjüket, a mint azt az ő kiváltságos szelleme méltán meg is követeli.

Nezzétek csak a gondos szüléket, mint igyekeznek egymást tullicizálni abban a törekvésükben, melylyel demonstrálhatják a világnak, hogy az ő csemetéjük nem aféle közönséges gyerek, mint a többi gyerek, hanem kivételes leny: c s o d a g y e r e k. Öltöztetik egyszer papagálynak, máskor matrónának vagy pékinasnak, néha alig lehet kiismerni: gyerek-e vagy majom?

Mikor iskolába kerül: legendák kelnek róla szárnya. Ő már folyékonyan olvas, mikor a többi még csak silabizál. A zongorát pedig úgy kezeli négy-öt éves korában, mintha már legalább is hat éves volna.

Az osztályban természetesen első. A többi tanulók úgy néznek föl reá, mintha egy királyfi volna. Irigykedéssel teljes csodálattal. A tanítók nem győzik őt magasztalni a boldog szülék előtt, kik viszont igen figyelmesen viszonzozzák a tanító urak helyes pedagógiai rendszerében gyökerező fényes eredményt.

A gimnáziumi csillagos kitűnők után egyetemre kerül a nagy jövőjű ifju óriás. Egy-

tetben épen az elért varatlan siker ejt némi aggodalomba benűnk. A kör eredeti célja az volt, hogy a zeneirodalom remekeit lehető jó előadásban mutassa be a közönségnek s ez által annak ízlését fejlesztve, alapját vetette meg városunkban egy életerős zenei társaságnak mely alkalmadtan képes legyen nagyobb szabású zeneművek előadásához is módot nyújtani.

S ha most azt nézzük, hogy a kör hangversenyekben melyek voltak a nagyobb érdeklődést keltő számok, azt látjuk, hogy egy istenálodta nagy művész, két országos nevű zongora művész és a világhírű Popper voltak azok, kik lelkesedésbe hozták a közönséget, úgy, hogy ezen órák mellett annak a szerény quartett társaságnak, mely pedig az ő műszerrel az egész kört megalkotta, az elismerésnek csak morzsái jutottak. És éppen ebben van a veszély. Ha a zenekedvelők köre valóban az ízlés nevesítésére törekszik, úgy nem szabad szemé elől téveszteni, hogy hangversenyekben mindig a kamara zenének kell a domináló helyet elfoglalni, s ott bármily nagy művészek vagy művésznők, mint egyének csak másodrendű szerepe lehet. Megengedem, hogy arra is kell tekintettel lenni, hogy az ilyen vendégszerepeltetések a közönséget inkább vonzzák, de gondosan örködni kellene a felett, hogy ezek mellett a tulajdonképeni művészi cél háttérbe ne szoruljon. — Annál mindenesetre meg kellene kívánnunk, hogy az esetleg fellépő művészi erők műsora olyan legyen, mely ne virtuozkodásból, hanem inkább valódi remekművek bemutatásából álljon ilyen módon a hatás eleiute talán nem lesz oly zajos, de méltóbb lesz mindenesetre az illető művészhez és a kör céljához is. — Meg azt sem tartanánk lehetetlennek, hogy egész quartett társaságok vendégszerepeljenek szigorúan classicus műsorról. Az ezzel járó költségöbbletet a kör érdeklődő tagjai bizonyán szívesen megfizetnék, meglévő quartettistáink előadásaira is csak haszon lehetne az ilyenből.

Mert bármily képzett és buzgó zenészekből áll is az a társaság, mely mint ismeretes, már évek óta ugyiszólván családiasihódol a kamarazenei, most midőn a nagy közönség elébe kilépett s többször is kilépn szándékozik, sokkal magasabb igényű hallga-

lóságot lát maga előtt, mint a milyenre szánolt. És ezt a magas igényt épen egy pártasz művészi erő alkalmazása tettem emegá Ennél a közönségnél már nem lehet jóindulatu elnézésre számítani, ez már valódi erős műélvezetet kíván, nem hajando egy remekmű szépségeit kutatni, hanem megvárja, hogy azok teljesen kidőgozva, kidomborítva állítsanak elébe.

Ha a hangversenyek művészi színvonalá egyszerűre oly magasra emelhetett, azon meg kell maradni. S ez a körülmény mi quartett társaságunkra mindenesetre nem várt terheket ró. Végre is ez a társaság a magva az egész körnek, ennek ki kell bővíteni magát, esetleg zenekarrá kell fejlődnie, mert képtelenség, hogy ezután a hangversenyek kevesebbet nyujtsanak, mint eddig.

Ha az egyesít darabokban nem lett meg az a magas színvonal, a minőhöz a szólístak hozzá szoktattak, az egész hangversenyzés olyan irányban fog fejlődni, a mi épen az ízlés fejlesztése céljából nem volna kívánatos. Tanulniok kell sokat, kidolgozni a darabokat alapán. Kitiűnő hangszereket kell beszerezniök, szükség esetén ritkítani kell fellépéseiket s még így is igen nehéz dolgok lesz, mikor a zenének azt a legideálisabb ágát akarják megkedvelni, mely a laikus közönség előtt legkevesebb megkapó műértők előtt pedig legtöbb bírálatnak lehet kitéve es általában véve a legnehezebb.

De ezek a nehézségek ne riasszák őket vissza, hiszen már eddig is mérhetetlen a hála irántok mindnyájunkban, kik ezekben az előadásokban gyönyörködni tudunk s akik már sokszor szégyenkezve vonultak fere, mikor Debreczen kulturális elmaradottságát kisebb-nagyobb igazsággal előtűnk gunyolták. Ilyen gunyolódásokkal szemben elég most már a zenekedvelők körre hivatkozni, hogy azok elnémuljanak. Városunk egész művelt közönsége nevében köszönet nekik és azoknak, kik velők társulva ezeket a hangversenyeket rendezték!

Megjegyzem még, hogy azt hiszem, a jövő teltre az egész kört nagyobb kiterjedésűvé kell tenni, nem czelszerűségi szempontból. hanem azért, mert másként nem lehet. Vannak ott most, akik nem oda valók, de még többen vannak, kik oda valók volnának s nagy saj-

nalatunkra kívül rekedtek. Ezen a bajon segíteni kell, mi talán legkönnyebben menne úgy, ha a kör jövőre valóságos egyletté alakulna, ami különben előbb-utóbb úgy is meglesz.

Erre még alkalmilag bővebben kiterjeszkedem.

Dr. T. K.

Bocskai István szobra.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 2.

Van Debreczen városnak egyik rejtett nevezetességei közt egy kiváló szobrász is:

Tóth András. Igazi művészlélek vonta meg magát az ő személyében a Késes-utca szerény háza között s állított műtermet a szobrászatnak s amennyiben Magyarországon abból ma még megélni nem lehet, a díszítő művészetnek.

A mi sajátságos művészeti viszonyainkat mi sem mutatja inkább, mint az ő műterme s különösen az a szobor, melyet jelen soraink felirata hirdet, valamint annak története. Mielőtt azonban magára a szoborra és annak céljára attárnék, mondjunk el pár szót általában is e magyar képzőművészeti viszonyokról.

Mint mindenütt, ahol egyszerre kell megteremnie művészetnek és művészeknek, mielőtt még megalakulhatna a művészeti közvélemény, tisztába jönnie a közönség azzal, kinek van érdekében egyrészt s kinek erkölcsi kötelessége másrészt, hogy a művészetnek munkát a művészeknek kenyeret s főleg mindkettőnek eszmét adjon, megszületnek az iskolák, kifejlődnek a művészi tehetségek anélkül, hogy a társadalom, megért volna a művészet pártolás kötelezettségére. Ilyen körülmények közt az an három leé szakadt a felnőtt művészgeneráció. Az egyik csendben igyekszik azon, hogy a társadalmat a művészetek megbecsülésének magasára felemelje s addig letér az igazi művészi pályáról, kenyeret keres s csak néha-néha dolgozik. A másik, az már élelmesebb. Ez a Titan Lászlók nemes csoportja, mely ha tehetséggel nem képes, reklammal ostromolja meg az eget, sőt sokszor a tehetőséget is feláldozza a nagydobnak. A harmadik az kevésbbé bizik önmagában, mint a

két évet többnyire külföldön tölt, ezzel tartozik mind-n nagy-nak készülő ember a saját nagyságának s ez már magában veve fél jogcím a nagysághoz. A d szertánczóját, melyet saját maga fordít németből, vagy pláne németből fordított angolból, ki is nyomtatja; — legottan megcsodálják az ő roppant eszét; a lapok mind kiemelik, hogy a magvas értekezés a fiatal szerző kiváló szakértelmére vall; s mikor egy néhány pötsziorlat s előkelő férfiak protege iója után a tudori diploma csakugyan kiskikerül s az illető vidéki Hírharsona kompakt betűs örömmel dicsekedik, hogy városunk szülötte, lapunk kiváló munkatársa kitűnő sikerrel letette a doktorátust; a nagy férfi, mint befejezett kész ember foglalja el a tiszteletbeli megyei aljegyzőséget, vagy épen főispáni titkárságot, első állomasát annak a fényes pályának, mely egy nagy férfi karrierjén végig vezet.

Konstatáljuk, hogyha eddig nézett is könyvbe hébe-korba a nagy ember, mert a szigorlatok előtt elvégre egy-két lapot mégis csak át kellett forgatnia, de ettől a pillanattól fogva semminemű olyan könyvhöz, melyben bármimemű tudomány mondatik foglaltatni, többet ő nem szagol; s nehogy eselleg rájöjjenek, hogy a könyveket fel sem vágja: felvágva és be-kötötve rakja őket diszes könyvtárába, melynek — vele együtt — messze földön híre van.

Ő az ifjuság vezére. Ki is lehetne más? Vezéri talentumának csillogtatására bő alkalom nyílik egyelőre a kaszinó balok s a főispán tiszteletére rendezettni szokásos fáklyás zenék előkészítésében.

Párbajok és becsületbíróóságok dirigálásában szaktekintély.

Kaszinói igazgató.

Dalárdának disz-elnöke.

Mindenki elismeri róla, hogy nagy ember, hogy nagy jövő áll előtte.

A legközelebbi képviselő választáson nem is lehet más jelölt, mint ő: az ifjuság személfénye. Meg is választják: ott van helye a nagy embereknek.

A nagy férfi elfoglalja helyét a képviselő-házban és a kubb játék-asztalánál. Utóbbi helyen buzgón kibiczel a minisztereknek. Haza már csak a megyegyűlésekre jár. Különben ott van mindenütt, a hol a notabilitásoknak magokat meg kell mutatni a végből, hogy nevék az újságban megjelenjen.

És méltósággal, bölcsen tudja magát viselni. Miért? mert Moltkéval tart: hallgat.

Hallgatásban rejlik nagyságának titka.

Beszelenek a klubban, a tanácskozások alkalmával igen nehéz, fogós kérdések felől. Ő ott van, a hol a leghevesebb a disputa. — Részt vesz a vitában, de — hallgat, vagy mindenkit tévedésben tart az iránt, vajjon konyit-e ő egyáltalában ahhoz, a miről szó van, vagy nem?

Néha megrohanják: egyenes kérdést intéznek hozzá. Itt tűnik csak ki igazi nagysága, olyan felelettel tud kitérni a kérdés elől, a mivel zavarba hozza a kérdezőt. Magyarázhatja jobbra is, balra is.

A nagyság eleinte kényelmetlen neki; épen olyan, mint az új cipő, a mely szorít és sehogysem ilik a lábhoz. De később bele szokik. És tud nagy-nak lenni.

Innen van, hogy már megjelenésében, köszönésében s egyetlen elejtett szavában megnyilatkozik az ő „nagysága“, veheted észre

és észre is kell vened, hogy itt egy nagy ember-ról van dolgod.

Csöstül ömlik elé az áldás, a nélkül, — hogy egy lépést tenne érette.

Életbiztosító es egyéb társaságok, viczinális vasutak, újabb iparvállalatok igyekeznek őt igazgatósági tagjokul megnyerni, a mit a közügy nagy férfja — az illendő prezenz — markok ellenszolgáltatásának leemelők tudatában — kegyeskedik is elfogadni. Az újabb keletkező hírlapok kiváló munkatársaik sorában dicsekednek az ő nagy nevével, bar soha egy vakarítást sem nem irt, sem irtai nem fog.

Ha néha kerületében megjelenik, hogy beszámoljon a haza érdekében teljesített zajtalan, de annál eredménydusabb munkálkodásáról: otthon mozsár-lövés, fehér ruhás szűzek csoportja, bankett és fáklyás zene fogadja, mert ez már így dukál annak, a ki „nagy-ember“.

Maga sem veszi észre, mikor a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül „királyi tanácsos“-nak, s még jó, ha nem főispánnak, vagy államtitkárnak teszik meg.

És élete fogytáig képes meghagyni a világot abban az illuzióban, hogy ő egy nagy tudományu, alapos készűltű, külföldi egyetemeket végzett, nagy könyvtárral bíró, európai műveltségű, hatalmas „nagy férfi“ egy igazi „nagy ember“. És mindenki csak azt sajnálja, hogy mért annyira szerény, miért vonakodik a nagyobb szerepléstől; hogy nem fejt ki álláspontját a házbán, hogy nem érvényesíti óriási genéjét, hogy nem akar beszélni.

Pedig, ha szólna!

második, de jobban, mint az első, külföldön próbálja meg azt, ami itthon nem sikerül neki.

Tóth Andrásról azt a dicsérőt mondhatjuk ki nyíltan, hogy az első csoportba tartozik, aki kerülve a rekláma és tányérnyalás mezejét, szerényen megvannak egy vidéki város földszintes háza közti az épületdíszítő munkák művészileg folytatott iparával keresi kenyerét, holott elvégezte a mesteriskolát. De nem feledkezik meg azért a művészetről sem; tudjuk, hogy a kolozsvári Mátyás szobor pályázatán ő is díjat nyert s azóta is folyton dolgozik; műtermében több készülő és teljesen kész kisebb-nagyobb dolog látható most is; nem hagyja elmúlni a művészeti eseményeket maga felett nyomatlanul; a nyíregyházi Besenyey szobor pályázaton két tervvel is részt vett. Nem láttuk a többi műveket, nem kívánunk egyelőre beleszólni a vitába, mely művészkörökben e szoborpályázat jury-jének döntéséből támadt, de annyit ki merünk mondani, hogy nem értjük, mint lehetett e két tervet teljesen mellőzni.

Ugy tudjuk különben, hogy Tóth András az egyik művet felajánlotta ajándékban a Csokonai-körnek, az el is fogadta; —

De hogy a dologra térjünk, a Bocskai szobor mintája mutatja legjobban, mennyire élénk figyelemmel kíséri Tóth András a nemzeti mozgalmakat. Nevezetesen évek óta huzódik immár a Hajduságban az ügy, de nem tud dűlőre jutni, hogy a Hajduság főhelyén, H.-Böszörményben, szobrot állítsanak Bocskai István erdélyi fejedelemnek, a híres hajdu-vezérnek. Tóth András erre a puszta hírre hozzáfogott a szobor mintájához s teljesen elkészítve hevert műtermében hónapok óta. A múlt hó végén Dobó Sándor, a Hajdu-Böszörményben megjelenő Tanítók Lapja szerkesztője látogatta meg s meglátva a mintát, felkérte a művészt, hogy mutassa be Böszörményben a mintát. Tóth András ma este szállta el Böszörménybe a remek mintát, melyet elküldése előtt alkalmunk volt megnézni.

Szürke gránit-alapon négy méterre tervezve — áll maga a szobor, mely másfél embermagasságban állva mutatja be a hős fejedelmet, amint ég felé néz és kardját kirantani készül. Jobb lábát egy mozsár csövére tartja s valódi hadvezéri büszkeség néz szeméből. Hosszu, térden alul érő mente lóg válláról, maga remek atillában van. Arcát egykoru képviselője is lejtőn erre az alkalomra, amikor az ő szokott ragyogó humorával megírt valamely föld, vagy állatrajzi felolvasást fog tartani.

BOCSKAI ISTVÁN

MDCVI.

H.-Böszörményben, — mint halljuk, — máris nagy előkészületeket tesznek, hogy a remek mintát méltóképen fogadhassák az ünnep alkalmából, bizonyára sok nézője lesz s látása sokakat fog buzdítani, hogy hozzájáruljanak a szobornak mielőbbi létesítéséhez.

—nyi.

Ujdonságok.

* Előfizetőinknek, olvasóinknak s minden igaz magyar honfitársunknak sok boldog husvét ünnepeket kívánunk.

* Lapunk legközelebbi száma a husvét ünnepek miatt kedden f. hó 7-én jelenik meg.

* Husvét-i istenitisztelek. Holnap Husvét első napján, vasárnap d. e. az istenitisztelek az ev. ref. templomokban következő sorrendben tartatnak meg: A nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Némethy Lajos lelkész, az ispóalyi templomban Ferenczy Imre s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Kiss Albert lelkész. Husvét első napján d. u. a nagytemplomban Nagy Sándor esk. fel-

ügyelő, a kistemplomban Virág István főiskolai senior, a Kossuth-utcai templomban Fehér Gyula 4 th., az ispóalytemplomban Soltész Elemér 4 th. Husvét másodnapján d. e. a nagytemplomban Virág István senior, a kis templomban Fehér Gyula 4 th., a Kossuth-utcai templomban Soltész E. 4 th., az ispóalytemplomban Nagy S. esk. fel. Husvét másodnapján d. u. a nagytemplomban Soltész Elemér 4 th., a kistemplomban Nagy Sándor esk. felügyelő, a Kossuth-utcai templomban Virág István senior, az ispotály templomban Fehér Gyula 4. theology.

* Pártunk figyelmébe. Közéledvén ápr. 15-ike, ismételve figyelmeztetjük elvtársaink közül azokat, kik országos képviselőválasztási joggal bírnak, hogy a'ami adóhátralékukat ápril 15-ig befizetni igyekezzenek, mert csak azokat veszik fel az országgyűlési képviselőválasztók névsorába, a kik a múlt év végeig esedékes állami adójukat ápr. 15-ig befizetik. A választók közé fölveszik azokat is, a kik nagy összeg adóhátralékból ápr. 15-ig olyan összeget fizetnek be, mely egy évi adójuknak megfelel. Különös súlyt kell most fektetnünk arra, hogy a jogosultak közül senkise maradjon ki, mert az orsz. képviselők mandátuma a jövő évben lejár s a választásban csak azok vehetnek részt, a kiknek a neve a választók lajstromában benne lesz. Az adót előbb vagy utóbb úgy is meg kell fizetni. Fizessük tehát most, mert vétkeznek önmaga, vétkeznek a párt és a baza ellen az a polgár, a ki legszebb és legfontosabb jogának gyakorlásától hanyagságból elüttené magát.

* Közművelődési estély. Miskolcraól írja munkatársunk, hogy az ottani közművelődési egyesület — melynek tagjait a helyi és vidéki társadalom elitjei képezik — f. hó közepe felé tartja meg nagyobb szabású házi estélyét, melyen a helyi dalárdán kívül Welter Mariska k. a. utólrhetetlen zongora játékkal fog egy igazán élvezetes estét szerezni. Hír szerint, Hermann Ottó Miskolcz város képviselője is lejtőn erre az alkalomra, amikor az ő szokott ragyogó humorával megírt valamely föld, vagy állatrajzi felolvasást fog tartani.

* A „Zion” egyesület zászló bizottsága husvét hétfőjén ápril 6-án d. u. 4 órákor az egyesület helyiségében ülést tart, melyre a bizottsági tagok ezuton meghivatnak. Külön meghívók az idő rövidege miatt nem küldetnek szét. Kéretnek a bizottság tagjai a tárgy fontossága miatt teljes számban megjelenni. — A zászló bizottság.

* Német hang a kiállításról. A nagy német lapok, alig egy-kettő kivételével a legmelegebben az elismerés ószinte hangján írják ami ezredéves kiállításunkról. Így legutóbb a Berliner-Tageblatt közöl hosszabb tárczát a kiállításról, amely nem csak a magyar viszonyokról szól az igaz lelkesedés hangján, de magáról a kiállításról is úgy emlékszik meg, mint Európa legjelentősebb eseményéről. A többek közt így szól: »Hogy minő nagyszabású és fényes lesz Magyarország millenniumi ünnepe, arról szóltak az ujság közlemények bőven s fogalmat ad róluk az ünnep publikált disz programja; de mind az, mire ezek után az ember gondolhat, még korántsem közelíti meg a valóságot. A száraz program és az eleven valóság között óriási a különbség. Aki a készülődéseket most, mikor már csak arasznyi idő választ el a kezdettől, a maga két szemével megleltette, mint e sorok írója, az bátran kimeri mondani a jóslatot, hogy e valóság a legmerészebb várakozásokat is jóval fölül fogja múlni. Ezek után ismereti a czikk írója a kiállítást olyan lelkes hangon, amely bizonyára hatással lesz a nagy német közönségre,

* A debreczeni munkás dalegyület folyó 1896. évi április hó 6-án hásvét másodnapján a »Margit» fürdő dísztermében Janny József egyleti karnagy vezetése mellett tánczsal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez. Műsor: 1. »Bar merre jár» Lányi E. 2. »Is-ten hozzád» Rieger J. 3. »Lehullott a rezgőnyárfa levele» Huber K. 4. »Tarka műdár-magán solóval Kerzer. 5. »Rákóczy indul» zenekar kísérettel Huber K. Kezdeté este 8 órákor. Belépti-jegy személyenként 1 korona. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy két személyre érvényes. Tekintve, hogy az egyesület az országos dalár-versenyen részt venni óhajt, azért is a felülfizetések köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Zech József urnál (Kis-uj-utca), Kurián Gyula óras üzletében (főpiacz), Péter Pál urnál a »Korona» vendéglőben és este a pénztárnál.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerősöknek, rokonoknak és jó barátoknak, kik felelhetetlen kis János fiunk végtisztességételen megjelentek s ez által is osztokodniak bánatunkban, e helyen is köszönetet mondunk. Kertész Imre és naje Bakóczy Juliánna.

* Vasuti kedvezmények. A keresk. miniszter nagyfontosságú rendeletet intézett a m. kir. államv. igazgatóságához a vidéki kiállításokról, a helyi bizottságok tagjainak, a nyilvános iskolák tanulóinak és tanárainak nyújtandó vasuti kedvezmények dolgában. A rendelet így szól: A m. kir. államv. igazgatóságának Budapestén az ezredéves orsz. kiállítás látogatottságának emelése érdekében a következő menedjki kedvezményeket engedélyezem: 1. Megengedem, hogy a kiállításon résztvevő vidéki kiállítás tárgyaik rendezése, elárulása, visszaküldése s a kiállításban való részvételükkel kapcsolatos ügyek intézése céljából lakhelyükről Bpestre teendő utazásaik alkalmával a m. kir. államv. és ezeknek kezelése alatt álló vasutak vonalán a III osztályban fél másod osztályu, a II osztályon egy egész III-ad osztályu és az első osztályon egy egész II-od osztályu menetjeggyel utazhassanak. 2. Ezen a 1 pont alatt előadott kedvezményt kiterjesztem az ezredéves országos kiállítás összes kerületi és helyi bizottságainak tagjaira, a jelenkori és történelmi csoport bíráló bizottságainak vidéken lakó tagjaira, a 400 frton felüli évi fizetéssel bíró néptanítóira és általában a tantás terén működő egyéjre. Az 1 és 2 pont alatt emjiltát menetjegy kedvezmény az igazgatóság által jelenben is bsználát igazolványok alapján lesz igénybe veendő. Az igazgatóság által leirt igazolványok kiállításáról esetről-esetre az ezredéves országos kiállítás igazgatósága fog gondoskodni. Felhívom a t. igazgatóságot, hogy a szükséges készlettel baladéktalanul lássa el az ezredéves kiállítás igazgatóságát, hogy a kiállításuk rendezése céljából Bndapestre utazni kívánó kiállításokról és bizottsági tagoktól az igazolványokkal elláthassa. A kiállítás igazgatóságát utasítottam, hogy az igazolványokról pontos számadást szerezzen, és havonként mutassa ki az igazgatóságnak, kiknek, mely viszonylatban és mily célból teendő utazásra adott ki igazolványokat. Ezen kedvezményt a szomszédos forgalomra kiterjeszteni nem kívánom. 3. A m. kir. államvasutak f. évi márczius hó 1-től érvényes helyi személyes és podgyász díjszabásnak a nyilvános jelleggel felruhazott hazai intézetek tanulói és azokat kísérő tanárookra vonatkozó menedjki kedvezményét kellőképpen kihasználni kívánván a vallás és közoktatásügyi miniszter urnaak megkeresése folytán megbíztam az ezredéves országos kiállítás igazgatóságát, hogy az ország tanuló ifjúságának tömeges kirándulásait is szervezze, illetve készíttesen j egyfüzeteket, — melyek egyben a menetjegyeket, a lakás és ellátási utalványokat, továbbá a kiállítási beléptijegyeket tartalmazzák. — Felhívom a t. igazgatóságot, hogy a jegyfüzetekhez mellékelendő vasuti menettérjegyek kiállításáról haladéktalanul gondoskodjék és ezeket a kiállítás igazgatóságának a közös egyetértéssel megállapítandó elszámolási eljárás mellett boczássa rendelkezésére elvonatkozálag még csak azt jegyzem meg, — hogy mennyiben a megszallott tartományok

országos kormányzása a bosznia-hercegovinai tanuló ifjuság tömeges tanulmányi kirándulását a maga részéről szintén kezdeményezné. — a hazai intézeteknek biztosított kedvezményeket a szóban levő kirándulásokban résztvevőkre is kívánom terjeszteni. — A mennyiben a nem állami kezesség alatt álló hazai vasutak személydijszabásai a tanuló ifjuságot illetően a m. kir. államvasutak által adott kedvezményt nem tartalmazzák, felhívom a t. igazgatóságot, hogy ennek megadására iránt az említett vasutakkal tárgyalást kezdeni, illetve a jegyek kiállítására nézve oly eljárást igyekezzen megállapítani, mint a minő az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának jelentése szerint a földműves és munkásnép, illetve a kisiparosok és segédek jegyfűzeteihez melléklendő menetjegyeknek a kiadására nézve már tényleg létrejött. Budapest, 1896. márczius 28. — Az 1896. évi ezredéves kiállítás orsz. bizottságának elnöke: Dániel, s. k. kereskedelemügyi m. k. miniszter.

x Millenniumi sör az ünnepek alatt folyton friss csapolásban kapható Sz. Dávid István Kossuth-utcai vendéglőjében. Hetfőn zenestély.

* A magyar Osztály Sorsjáték sorsjegyeink a III. osztályra való megújítása kezdetét vette. Ezen nemcsak nálunk, de külföldön is oly gyorsan népszerűvé lett sorsjáték utolsó főhúza május 12—18-ig ejtik meg. A ki nem húzott II. osztály sorsjegyek azok viszszaosztása és a megújítási díj, és pedig: 1 egész 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tized 2 frt és húszad 1 frt lefizetésével a sorsjegyeken jelzett elárulónknál legkésőbb május 2-ig utjának meg. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani és a III. osztály húzásán minden további nélkül résztvesznek. A rendkívül kedvező nyereményesélyekből csakoem mindenki igyekszik a maga részét kivenni és így elkezelhető, mily óriási erőmegfeszítésükbe kerül az elárulónknak, hogy a közönséget a tömördek sorsjegyek kifutásával és megújításával kielégítsék. Heintze Karoly főelárulónhoz Budapest napoként ezer számra érkeznek a levelek részint a ki nem húzott sorsjegyek megújítása, részint a nyertes sorsjegyek kifutására. Ezen leveleknél elintézésénél természetesen a legnagyobb precizitással és pontossággal kell eljárni. Epen azért csaknem lehetetlen azok igényeit kielégíteni, kik sorsjegyeik megújítását az utolsó napokra, vagy plane a határnapra (május 2-ra) hagyják. A pontos és correct kiszolgálás érdekében tehát ajánlatos, hogy a megújítandó sorsjegyek az illető elárulónknál minél előbb praesentáltassanak, illetve beküldessenek.

Első magyar varróépgyár részvénytársaság. Ezen vállalatról egy budapesti lapban a következőket olvassuk: Az újabb idők egyik azon kisebb alapításának mérlege fekszik ismét előttünk, amely minden erőfeszítés dacára többé-kevésbé kedvezőtlen üzleti eredményt kénytelen felmutatni. A mérleg veseredménye tetemes veszteséget mutat fel, bár erélyesen iparkodik azon, hogy az üzleti szervezet beteg részeit elpezze. A legkedvezőbb viszonyok között és 50,000 frt állami segélylyel alakult meg mintegy másfél év előtt az „Első magyar varróépgyár részvénytársaság” s az első mérleg eredménye 29,589 forint 99 kr. veszteségben nyilvánul, mivellett megjegyzendő, hogy az 50,000 frt állami subventió már mint felhasznált el van számlolva. A folyó üzleti évben e jelentékeny subventió a vállalatnak már hiányozni fog, s így a jövő mérleg nehezen fog kedvezőbb eredményt feltüntethetni. Ezen üzletnél is a forgatóké hiánya a jellegző vonás, különben az elfogadványok a 600.000 frt alaptőkevel lelesített vállalatnál nem jelentkeznének, 17000 frttal szerepelnek.

Táviratok.

Hamiskártyás képviselő.

Budapest, ápril 4. A Debr. ered. táv. Nehány lap tudósítást közölt szokról a fővárosban elterjedt hírekről, hogy egy országgyűlési képviselőt hamis kártyázáson rajtakaptak.

Az esetet több-kevésbé részletességgel elbeszéljük, de oktan kíméletességgel elhallgatjuk az illető képviselő nevét s e helyett oly körülményekkel élnek, ami sokakat helyezhet alaptalan gyanu alá.

Egy délután megjelenő lap azonban már megnevezte az illető képviselőt Babó Emil személyében.

Tudósítónk a fővárosban ma elterjedt híreket a következőkben foglalja össze:

Márczius elején történt, jóval a Dániel eset előtt, hogy az országos kaszinó kártyatermében együtt ült egy társaság, mely alldoan kultivalja a legkülönbözőbb hazárdjátékokat.

Kosztka Emil, dr., Hirsch Sebő és Babó Emil dr. országgyűlési képviselők ütközés az asztal körül.

Babó Emil osztott. Mindenkinek jó kártya jutott; a visit betették.

A kis asztalkákon, melyek a játékosok mellett állottak, felbontott pezsgős üvegek, konyak és más szeszes italok voltak elhelyezve.

Babó Emil osztott és ugyancsak élt bankári jogával: veretett, a hol csak lehetett. De Kosztka Emil dr. egyszerre megragadja a kezét, azt a kezét, melyben a kártyát tartotta.

— Emil, te hamisan játszol! Ez nem megy tovább.

A játék megakadt. A pártnerék egy pillanatra szótlanul nézték a halálra sápadt embert, aki egy pillanatra sem tagadta szerencsétlen cselekedetét.

Az a jelenet, amely most következett, erős próbára tette a játékosok hidegverét.

Babó környögrésre vette a dolgot és megkérte partnereit, hogy ne kergessék az öngyilkosságra, kivájanak tőle bármit, minden feltételt akceptál.

A partnerek a kaszinó reputációja érdekében csakhamar készen voltak a conditio sine qua nonnal.

1. Kilépés az Országos kaszinóból.

2. Kilépés a Park klubból.

Babó Emil ezen feltételek ellen nemcsak hogy kifogást nem emelt, de sőt csókokkal halmozta el „jövendőinek” kezeit, a kikkel együtt távozott a kaszinóból azon az emlékezetes éjjelen.

Az ily tragikus véget ért játszma hősei állítólag megígérték, hogy a dolgot titokban tartják, Babó Emil pedig megígérte, hogy teljesíti az eleje szabott kívánalmakat.

És teljesítette is.

Az országos kaszinóból kilépett; levelet intézve az igazgatósághoz, lemondva tagságáról. A Park-klubból való kilépését szóval bejelentette.

Politikai szereplését a legszűkebb határok közé korlátozta, bár mandátumáról mind a mai napig nem mondott le.

Babó Emil különben tegnapelőtt éjjel Budapestben volt, itt többen látták, tegnap reggel pedig Szegedre utazott.

Azt nem lehet teljes bizonyossággal megállapítani, hogy a majd csaknem egy hónapig rejtgetett titok mikép jött napvilágra.

A partnerek nem mondták el, sőt kezeiket megragadják az esetet. Ugy hallatszik, hogy az Országos kaszinó elnöke, Wekerle Sándor mondta el több képviselőnek a dolgot a Dániel eset alkalmával.

És azóta lavinászerű gyorsasággal terjedt tova a hír.

A francia kormány bukása.

Budapest apr. 4. (A Debreczen ered. táv.) Párisból jelentik sürgönyileg, hogy a francia szenatus tegnap Bourgeois miniszterelnöknek a külügyi politika miatt, Százötvenöt szóval nyolcvanöt

ellen bizalmatlanságot szavazott. Bourgeois miniszter társával együtt ingerülten távozott el a senatus gyűlésből.

Babó és a szegedi függetlenségi párt.

Budapest, ápril 4. (A Debreczen ered. táv.) Babó Emil országgyűlési képviselő ismeretes ügyében (lásd fentebb) a szegedi függetlenségi párt ma tanácskozik. A párt, míg teljes bizonyosságot nem szerez a dologról, nem tesz semmit.

Babó Emil ma éjjel tizenegy órakor Aradról telephozott irodavezetőjének, Koszó Istvánnak, kit tizenkét órára telephozhoz rendelt; Koszót az egész városban hiába keresték, nem találták.

Babóról azt beszélik, hogy utóbbi időben irodavezetőjét többször fölverte éjjel távirattal, melyben abba a vendéglőbe, ahol éppen tartózkodott, nagy summákat kért táviratilag.

Színház és zene.

A szintársulat új tagjai.

Debreczen, apr. 3.

A virágvasárnap utáni egy hónapos szent Tiszay Dezső új társulata fogja végigjátszani, a melylyel, Kassára, Ungvárra, majd a téli szezonra Miskolcra megy.

A vidék számos szintársulatától már ideözönlöttek a társulat új tagjai, a kikkel a hírlapíró már epuy megbarátkozott, mint a régiekkel. Volt alkalmam több olyan emberrel beszélni, kik a társulat minden új tagját ismerik és mindannyian a legmelegebben nyilatkoztak azok tehetségeiről.

Ennek es a saját tapasztalataim alapján ismertetem az új tagokat azzal a közönséggel, a mely most egy hónapig fogja őket látni a színpadon, de ki tudja, vajjon későbbi időben, ha visszajönnek nem maradnak-e alldoan nálunk?

Az énekesnői a társulatnak Tiszayné Ellinger Ilona, Galysay Paula a régiek, Schaitl Somló Emma a mi kedves földink, a ki vendégfőleptei alkalmával annyira kinyerte a közönség tetszését és ifj. Németh Jánosné, Szigethy Lujza.

Szigethy Lujza csak most lett Tiszay társulatának rendes tagja, azonban már perfekt színésznő és jó hirove van a vidéken. A debreczeni közönségnek már volt alkalma Szigethy Lujza szép tehetségeiről bizonyosságot szerezni, amikor a „Faluszi Finum Rózsijában” lépett fel. Első fellépése hetfőn „Madarász” Postás Milkájában lesz, a mikor bővebben nyilatkozhatunk a művésznő képességeiről.

A drámai színésznők Lubrinicz Julia kivételével mind ujak nálunk, de nem a színésznőknél.

Makó Aida lesz a társulat hősnője. — Elsőrendű színésznőnek mondják, aki ambícióval játszik és tör mindig csak előre. A színpad sikerei után való rajongás vezette a színésznőhöz, a még most is igen fiatal hősnő, akinek tehetségeiről első szerepében a „Vasgyáros” Athenais-ában is meggyőződhetik közönségünk. Makó Adának lesz ugyan legnehezebb dolga, mert a Klenovicsné művészetéhez szokott közönséget újra meg kell hódítani.

A társulat drámai személyzetében az első helyet a nők közül, tagadhatatlanul Ábrahá Aranka foglalja el. Gyönyörű alak, a színpad iránti rajongás, remek testi és lelki szépség jellemzők Ábrahá Arankát, aki legközelebb is Makó szegedi szintársulatának volt bevezetett kedvence. Ő már rendkívüli fiatal kora dacára kész művésznő. Első nagyobb szerepe a „Vasgyáros” Clair-je lesz.

Kápolnai Irén a naiv színésznők legkedvesebbje és ennek dacára a szende szerepeket jobban szereti. Kápolnai kedves

egénységét viszi a színpadra és a közönség ebben találja az ő művészetét. A hol csak megfordult, mindenütt szerették, biztosítjuk, hogy a debreczeni közönség is mihamar még fogja őt szeretni.

Kissné Árpássy Katicza van szerződve a társulathoz komikánéknak. Őt ismeri már a közönség. Rövidebb ideig két ízben is játszott színpadunkon.

A férfi tagok között már kevesebb az új színész. Hada József, Sándor Emil, Hevesy Gábor, ifj. Németh János megmaradtak Tiszaynál. — Szathmáry Lajos és Rózsahegyi Kálmán pedig, a kik Kolozsvárra Megyerihez szerződtek, a pótszezont itt töltik.

A tenorista Horváth Arnold tizenegy év előtti kedvencünk. Krecsányi idejében még mint egészen fiatal színész tűnt fel Debreczenben és szerette meg közönségünk. Azóta megfutotta dicsőséges pályáját. Járt külföldön és játszott a legelső operaházakban. Sokaig rendes tagja volt a berlini királyi operaháznak. De szíve haza vonzotta és külföldön szerzett képességeit nekünk áldozza. — Sajnáljuk, hogy valamely nagyobb szerepben, például a „Paraszt-becsületben”-ben nem halljuk egykori kedvenc színészünket énekelni. Először „Madarász”-ban Szaniszló grófot éneklő nagyobb szerepe pedig a „Kornevillei harangok”-ban lesz, a mikor Hentallerné Pauli Mariskával együtt énekel.

Könyves Jenő a társulat hősszerelmese és bonvivant színésze. Intelligens, értelmes, igazi színész. Könyves. Mindegyik szerepét komolyan áttanulmányozza és a leghelyesebb felfogással játssza el. Ő vele igen sokat nyert Tiszay, mert nemcsak a vidék egyik legjobb színésze, hanem a mellett kitűnő rendező is. A miskolci közönség teite őt olyan művészé, mint a minő most s egy pár hónap múlva újra oda tér vissza. A múlt szezomban Leszkaynal Aradon játszott s ez aradi közönség kitüntetésekkel halmozta el. Nem lesz nehéz nek, a debreczeni közönség tetszését sem kinyerni. A Vasgyárosban Derblay Philippe szerepében fogjuk látni először a kitűnő művészt s még a jövő hét folyamán fellép Tarján Gida főhadnagy szerepében.

Van még egy kedves ember a társulatnál, a ki még most fog először Debreczenben felépni, Mezey Kálmán, a legkedélyesebb kedélyes apa, a ki csak el lehet képzelni, az a ki bizony már vagy három pár cipőt elkoptatott a színésznél. Eredetiség az, a mely az ő művészetének vonzerejét képezi s a legszebb varakozással nézünk úgy az ő, mint a többi új tagok fellépteire.

Ez lesz Tiszaynak társulata a pótszezomban, a melyet azonban a téli szezoni jóval kiegészít.

—ja.

Blaha Lujza Miskolczon. Mint ottani munkatársunk írja, f. hó 8, 9, 11- és 12-én lép fel a miskolci színpadon Blaha Lujza asszony, mely alkalommal színe kerülnek a

következő darabok: Piros bugyellárius; Szókimondó asszonyosság; Télen és Parasztkisasszony. A közönség minden rétegében erős mozgalom indult meg az iránt, hogy a nagy művésznőt mentől imponansabb fogadtatásban részesítsék.

Színházi műsor. Vasárnap Sárga csikó, népszínmű. Hétfőn Madarász, operette. Kedden Vasgyáros, színmű. Szerdán Ripvan Winkle, operette. Csütörtökön Dolovai Nábó leánya, vígj. Pénteken Hófehérke, bohózat, gyermek előadás. Kezdeté 6 ó. Szombaton Kornevillei harangok, operette. Hentallerné felléptével. Vasárnap Igmándi kispap, népszínmű. Hentallerné felléptével.

BOROS TESTVÉREK

NŐI DIVAT ÁRUHÁZÁBAN

Debreczen, Kossuth-utca 3.

**Tavaszi és nyári
ujdonságok**

**megérkeztek
és megtekinthetők.**

Ajánlati verseny-hirdetmény.

A vb. **Szenszki és Welkovits** cég csődtömegéhez leltározott 1803 frt 73 kr. becsértékű

áru-készlet,

továbbá 459 frt 30 kr. bec-értékű

üzleti felszerelés

eladását a csődválasztmány elhatározván, ezennel felhivatnak a venni szándékozók, akár az áru-készletre és felszerelésre együttesen, akár csak az egy-egy-re vonatkozó

zárt ajánlataikat a becsérték 10%-ának megfelelő bánatpénzzel, legkésőbb 1896. április hó 12-ig

Dr. Bakonyi Samu csődtömeggondnok ügyvédi irodájában (Kis-várad-utca 2120 sz. a.) hol a leltár is megtekinthető, adják be. Az eladásra bocsátott tárgyak tömeggondnok közbejöttével a hivatalos órák alatt szintén megtekinthetők. Debreczen, 1896. április 4.

A csődtömeggondnok.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
GRANITTERAZZO,
BETONTERAZASOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKÖKUTAK,
CEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKALI
KÖVEZÉSEK
Elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEIMI-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TÚZÁLLÓ TÉGLÁK,
KÉMÉNY-RAKVA-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
cement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
cement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

Nap- és esernyők nagy választékban.

Divatos Gallérok 1.50 krtól feljebb.

**Divatos női gallérok és kabátok,
remek diszitett modell-kalapok,
eredeti ÁRPÁD BOLUSOK csakis**

Rózsa Lajos női divat-termében

óriási választékban bámulatos olcsó árban.

Szalma kalapformák gyári árban.

Gyermek ruhácskákban különlegességek.

100.000 korona

nyerhető egy darab

3% magyar jelzáloghitelbank sorsjegyre

huzás már **április 25-én**. — Kapható a Bankkegyesül. váltóüzlet részv.-társaságnál Budapest, V., Fürdő-utca 1. sz. (Részlet-osztály.) Befizetett részvénytőke 3.200.000 korona.

28 havi 5 forintos részlettel Ajánlhatók a május 1-jei huzáshoz

Osztrák hitel sorsjegyek.

Főnyeremény 300.000 korona

darabonként 30 havi 9 forintos részlettel

100 ftos 1860-as állami sorsjegyek.

Főnyeremény 120.000 korona

darabonként 30 havi 7 forintos részlettel.

A szelvénykamatok a vevőt illetik.

Sorsolási tudósítók ingyen!

Igervények minden huzáshoz.

376. sz. 1896. v. k.

Árverési hirdetmény.

A debr. kir. jbiróságnak 4469/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Pollák József utóda Silberstein József részére Mayer Ferencz utóda özv. Veres Lászlóné debreczeni lakostól 71 ft tőke, ennek 1895. évi október hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és eddigi összesen 29 ft. 20 kr. perköltség erejéig 1896. évi február hó 20-án bíróság felülfoglalt és 1936 ft 50 kr-ra becsült bolti áruk, érték-tárgyak és egyebekből álló ingóságok 1896. április hó 10-én délelőtt 9 órakor kezdetét vevendő és Hatvan-utca 1099. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi márcz. hó 16.

Sugár Gyula,
bir. kiküldött

Tenyész-tojások

valódi Brahma-tyukoktól drbként 15 kr. fekete, nagy fehér bubos hollandi tyukoktól drbként 25 kr. Houdans-tyuk tojás drbként 25 kr. stájer tyukoktól drbként 10 kr. ezüst paduaiaik drbként 30 kr. Langshans drbként 30 kr. pulyka-tyukoktól drbként 30 kr. ezüst-Wyandottes drbként 30 kr. olasz-tyukoktól drbként 30 kr. törpe-tyukoktól drbként 30 kr. cochinchinai drbként 25 kr. erdélyi csupasznyaku drbként 20 kr. Dorking tyukoktól drbként 35 kr. Yokohama drbként 50 kr. emdeni ludtól drbként 1 ft. peking-kacsáktól drbként 20 kr. nagy fajta stájer kacsáktól drbként 20 kr.

Tenyész-tojásokat csak oly valódi tiszta származásu állatoktól szállítok, amelyek már többször ki lettek tűntetve és jótállók minden általam küldött-áruk tisztaságáról és valódi származásáról.

Max Pauly,

Köflach (Steiermark)

SZÖLLŐSI GYÖRGY

ékszerész

Debreczenben, Főplacz, a városházzal szemben.

Ajánlja du-san berendezett

arany, ezüst, ékszer és órarakatárát.

Különösen:

Remek Brillant boutonok 50 frtól 600 frtig és feljebb.
tüzű „ Solitair gyűrűk a legolcsóbb ártól 200 ftig.

Mindenemü művészi kivitelü

ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájci gyártmányu finom szerkezetü férfi és női ÓRÁK 1 évi jótállás mellett.

Mindenemü ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint, ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a legolcsóbb árszámitás mellett eszközöltetnek.

Legnagyobb papucs-raktár Debreczenben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a (Czegléd-) Kossuth-utczán, Kardos-féle házban, a gyógyszerházzal szemben, saját készítésü mindenféle

férfi-, női- és gyermek-papucsokat,

szövet, bőr, különböző fekete, színes, préselt, himzett és selyem bársonyokból készítve, nagy választékban és a legújabb mintákkal raktáromat rendeztem be és azokat a legolcsóbb árban árusítom el.

Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Teljes tisztelettel

PRAK HUGÓ F.

papucs készítő.

Himzeseket készítésre elfogadok, és formával ingyen szolgálok.

Ismét eladóknaak tuczat számra árjegyzék szerint. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jó munka. Olcsó árak.

Nagy választék.

Saját gyártmány.

Legjobb a

CACAO GAEDKE

mindenütt kapható

P. W. Gaedke & Cie., Brünn és Hamburg.

Természetes illat, legnagyobb táperő, könnyű emésztés.

Természetes illat, legnagyobb táperő, könnyű emésztés.

A nőknek

hazánkban a természet igen szép, de egyszersmint nagyon kényes arczzsint adományozott, és tényleg a szigorú hideg vagy nagy meleg időjárás napéget, bőrrepedést, fagy-és melegségi foltokat, sőt szeplőt is okoz. Hogy ezen bajoknak eleje vételessék, ajánljuk a mindennapi toiletthez Dr. Rix krémjét egy összehasonlíthatatlan gyémánt krém, mely több mint 50 év óta ismert és becsülésnek örvendő.

A Poudre-Pompadour és a Rix-szappant kiegészítő orvosi hatás tekintetében a Pasta-Pompadour á frt 1 50 és kapható a finomabb gyógyszerárakban, vagy Med. Dr. A. Rix vez. részétül ése, Wien, Praterstrasse Rix-udvar. — Mintán sok az utaztat, elővigyázat ajánlitatik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegokénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thuringia).

Békés Lajos
 FŐPIACZ, Dr. Ujfaluassy-ház.
 Ajánlja
 a tavaszi idényre
 dusan felszerelt raktárát
 mindememű
uri divat
 cikkekben.

Husvétii
tojások
 a legnagyobb
 választékban kaphatók
Leidenfrost Ármin
 fűszer-,
 gyümölcs- és csemege-áru
 kereskedésében
 Debreczen.

Angol, franciaia
illatszerek,
 és
PIPERE CZIKKEK.
 Legjobb bőrápolási szerek,
 fogporok, hajvizek
Molnár Lajosnál
 megyeházzal szemben
 Frohner
 épület.

Butorok
 szabott árak mellett, a legolcsóbbban
 legnagyobb választékban és szolid kivitelben
KILLER EDE
 dusan berendezett butorraktárában
 kaphatók
 Debreczen, Dr. Ujfaluassy-ház.

Olajban törött
kész festékeket,
 lenolajat, firneisot, ecsetet,
szobapadló és butorlagot
 parket-kenőcsöt, ásványvizeket és
füszerárukat,
 valamint szepességi borovicskát,
 egri és budai vörös bort, továbbá
 Denaturált szeszt
 tisztelettel ajánl

Mayering Gyula
 kereskedésében. Főtér.
 Női ruha-szövet, Satin, Toile,
Cachemier és Selyem kendő
 taraszi újonsági megérkeztek.
 Szépüléstől apronyokba.

Tavaszi és nyári
férfi fiu- és
 a legolcsóbb árban kaphatók
ruhák
 Piacz- és Hatvan-utca sarkán
GRONFELD ADOLF üzletében.

VARGA LAJOS
 fűszerkereskedő, főtér,
 a posta épület mellett.

A közelgő ünnepre
miskolczi hegyi boraimat
 b. figyelemükbe ajánlom
Kálnai Lipót bortermelő
 Nagy-Csapó-utca 7.

A Husvétii
 ünnepekre valódi
prágai sonkát
 főzve és ngersen-füstölve ajánl
Tóth Kálmán
 fűszer- és csemege
 kereskedő.

UJDON SÁGOK
uri
 és
női
 divatcikkekben.
 Különlegességek:
 gyermek ruhácskákban.
Faller Gyulánál
 Debreczen, Piacz-utca
 1901.

Férfi,
női és gyermek
cipők
 legjobb minőségben és legol-
 csóbb árban csakis
Stern Arthurnál
 kaphatók
 a főterzsde mellett
 Szikszay-ház.

Húsvét.

Feltámadásnak ünnepe!
Derítsen fényt reánk sugárod!
Éltessen igéd melege,
Miért lelkünk oly rég sovárog.
Hívők s nem hívők milliói
Föléledt szívvel hangzottassák:
Hogy sárba nem lehet tiporni,
Őrökre él a szent igazság.

Húsvét-ünnep! a múlt ember
S az örök eszme napja vagy.
Otromba test, te csak porladj el:
Am eszme, lélek: főnmaradj!
Kelj ki a sírból, mint az illat,
Belepve völgyet, halmokat,
Melynek ereje égig fölhat,
Mint égostromló gondolat.

Testvériség! te örök eszme,
Mit a bölcs Jézus hirdetett,
Oh, végre hozd már egyszer össze
A tarka-barka híveket;
Emberméltóság érzetében
Az igazság bérczére állván,
Arcunkat ne pírítsa szégyen:
Dőljön le a sok néma bálvány!

Hadd támadjon föl e napon
Sírből a tetszhalott erény.
Omoljon szét a hatalom
Az igazság oltár-kövén!
Isten szolgálói oly hiún
Álfényük s kincseik ne nézzék,
Átfutva a sok földi bán,
Hol annyi a nyomor, szegénység.

Támadj föl eszme! és söpörj el
Mindent, mi e földön galád.
Hogy ünnepeljük szent gyönyörrel
A Húsvétnek diadalát:
Porsátorunk bár sírba hullva
Feloszlik, anyagot cserél, —
Am az eszme örök hatalma
Még ott is, mindörökké él!

Benedek János.

Húsvét.

A nagypénteki tragédia után gyorsan következett a megdicsőülés. A Megváltót barátai levették a keresztről s kőszirba fektették, hogy tisztességes temetése legyen és legyen neki nyugodalma háborítatlan az idők végezetéig. Történt azonban a hétnék első napján, hogy szent olajjal kívánták megkenni barátai a drága testet s megindultak vala a sír felé. Bánatos lelkükben csak utközben merült fel a gondolat, hogy talán nem is végezhetik kegyes szándékukat, mert nem lesz aki elhengerítse a követ . . . s ime a sír elé érve mit látnak? A kő elhengerítve, a sír üres, a kövön angyal ül s szól: „mit keresitek a holtak között az élőt?! Nincsen itten, feltámadott.“

Valamint a nagyheti élete Jézusnak, úgy a feltámadás miszteriuma is, csodálatos előképe a világnézetek és vallási felfogások harca fejlődéstörténetének, valamint az életben látjuk, épenygy történt Jézusnál, hogy barátai hantolják el az ellenségek által meggyilkoltat. Ha fel lép és diadalmaskodik a kerékkötő, mindig a csendes jóakarát gondoskodik a

temetésről, melyet a finomabb lelkek megjegyeznek maguknak s kegyeletes érzések közt ápolják lelkükben az elföldelt halott emlékét. Annaira finomak, nőiesek ők nagyrészt, hogy a holt eszmének zárait és hozzáférhetésének más akadályait rendesen csak utközben veszik észre, addig szinte élőknek gondolva a holtat s csak szégyenből nem fordulnak vissza feléről a megkezdett utnak . . . A holt eszmének tisztességes temetése mindig a csendes barátok szerepe volt, mióta az első példája Jézusnál végbement. Azok, akiknél nem talált ellenkezésre, de soha sem voltak olyanok, hogy kellőleg felfogni, velük haladni, azokat fejleszteni képesek lettek volna: rendesen azok jelennek meg s adják a végső tisztességet az eszmei halottaknak s gyászolják csendben, nem gondolva arra, hogy mulik az idő felettük s őket, a holt eszmének legnagyobb gyászolóit lepi meg legjobban, mikor hallják e szót: Mit keresitek a holtak közt az élőt!?

Azok, akik igazi hívei voltak az eszmének, a természetes emberi büszkeség okából vonulnak vissza s fojtják magukba szívüknek bánatát, hogy amint elérkezik teljessége az időnek, újra életre hívassák, illetve az életre kelt eszmét meggyökeresedni segítsék. S itt már nem elég a lelkesedés, ide tanulmány, ismeret, ide már tudomány kell. A Jézus tanait soha sem terjesztették volna el a galileai halászok, akik a feltámadás miszteriumát vagy hitték, vagy nem hitték, mint Tamásról vagyon írva; de felfogni képesek sohasem lehettek. A feltámadás hitét azokkal, kik műveltebbek voltak mint ők, felvételni sohasem lettek volna képesek ez egyszerű fiai a népnek s barátai a Názáreti férfiúnak, az ő szavuk csak szerte szállt a légben, olyan volt az, mint a síró pacsirtahang: különösségénél, tárgyának elütő voltánál fogva megálltak hallatára az emberek, de a jobb érzékűek, a finomabb lelkűek felismerték benne a diszharmóniát, önkéntelenül mondták reá: a hang a Jakobé, de a kéz az Ézsaué s elhaladtak mellette. Ugyanígy voltak az eszmék halála után mindig azok, akik az elbukottak után fentartásukra magukat elhivatottaknak érezték, de hiányzott náluk hozzá az összhangzó értelem, míg nem fellépett a kellő időben megértve a kort a tehetség s diadalra juttatta azt. Ez volt a Jézus tanának Pál apostol. A tudós zsidó férfiában feltámadt a kétely, vajjon azzal a tudománnyal, sok ismerettel, nem jobban megfér-e a szelidség, a szeretet tana, mint a gyűlölet és vadság? könnyen határozott s lesz a keresztyén hitnek igazi meg-alapítója.

Ő reá volt szükség, hogy élete legyen a földön a krisztusi tannak, ki nemcsak a pillanatnyi hatás rabjaként, de a tudományos meggyőződés erejével vallhatta magát hívőül s aki képes volt hitének szóbeli formát is adni, kinek műveltsége önállóságot teremtett lelkében s a ki valamit magáénak ismervén el, hibeiben megmaradhatott mellette, mint a szegény és műveletlen halászok és ácsok serege.

Akkor támadt fel Krisztus igazán, midőn Pál apostol alkotó kezében átalakult a tiszta evangélium, nemcsak formát nyerve, hanem tartalomban is; épenygy az eszmék fejlődésében is alkotó, teremtő erőnek kell annak lennie, aki a szunynyadó eszméket új életre akarja kelteni.

Az eszme, mely szunynyadásából csak felébredt, de korszerűleg átgurva nincs, elbukik a leglelkesebb vezér kezében is; ha ujjá nem teremtik, gyökeret az új földben nem verhet. A magyar nemzeti függetlenség eszméje is háromszázados szunynyadásából felébredve nem tudott életre kelni a múlt század végén, bár lelkes bajnoki voltak; idő kellett reá, ami átgurja, beítassa a kor eszméivel s csak akkor dolgozhatott benne az alkotó erő.

Az átgurás után jöhetett csak 1848, miután már átment a nemzet vérebe a kor változásainak felismerése s a változott viszonyok szükséges részeivé lettek az esetleg kivivható függetlenségnek. Így volt ez Jézusnál, Pál apostolnál is, s bár mindketten kinszenvedtek eszméikért, megjött reájuk a feltámadás!

A magyar nemzet függetlensége is meghalt 1849-ben s halottaiból nem kelt fel azóta más mint az a része, mely állami különállásunkban van; de legyünk nyugodtan, jegyezzük meg, hogy a Krisztus köszálja is ingadozó volt és erőtlén ahhoz hogy nagygyá tegye Mester tanait; ujnak kellett jönnie, aki harcos, ellenfél és tudós férfiú vala . . . ! Ez a követelménye a magyar függetlenségnek is. Ha fog jönni tudósabb férfiú, mint a 67-es hálókat a megkötött férfiak, el fog érkezni vele a szétterjedés és a diadal is. Nekem úgy tetszik, hogy nincs messze az idő, mely megfogja hozni a napot, hogy Kossuth Lajos sírjáról visszafelel az angyal. „Mit keresetek a holtak között az élőt? Nincsen itten, — a magyar függetlenség feltámadott!

Fejő.

A falu bolondja.

A „Debreczen“ számára írta:

Dr. Kósa Zsigmondné.

A rom aljában meglelték a falu bolondját holtan, összetörve.

Arca halvány, de azért megőrizte szépségét, csak ajkán feketéllett egy vércsepp. Zilalt hajában elszáradt mezei virágok.

— Ép egy esztendeje — suttozták a falusiak — hogy vőlegénye felakasztotta magát.

A falu bolondja azóta mindig a romok közt tanyázott, virágokból koszorút font, halkan dalolt, vőlegényével beszélgetett, — mint valami falusi Ophelia, — most követte a legényt oda, honnan nincs többé visszatérés.

Szép verőfényes tavaszi napon a kies Vág völgyében, gereblyéjét vállára vetve, haladt a szép Anca, a falu legszebb, de egyszerűs mind legkaczerább asszonya, a virágzó vadrózsabokrokkal szegélyezett mezei uton. Szemei parázsként villogtak a fehér csipkekendő alól, pillái sötéten árnyalták szép arcát, s éles ellentétet képeztek a fehér kendővel, mely még a törökök idejéből maradt fenn azon a vidéken a férjes asszonyok jellemző ékességéül.

Sietett, éles szeme messziről meglátta a fiatal legényt, ki álmodozva lassan haladt előtte, kaszáját hanyagul vonszolva kezében.

— Jó reggelt Janó, — mondá hirtelen, a legény vállára ütve.

Janó összerézzen.

— Te vagy az, Ancsa? de megijesztettél!

— Talán bizony alszol fényes nappal, vagy ijesztő vagyok, vagy mi? úgy nézel rám, mintha keresztet akarnál magadra vetni, és elakarnál szaladni.

— Minek állsz mindig utamba? — morgogá a legény keserűen. Megkinoztál, elvetted az eszemet, hagyj legalább nyugodtan meghalnom.

— Meghalni, — gonyolódott a menyecske, — ejnye de szépeket beszélsz. Hát aztán, a Marka kisirná azt a két savó szemét utánad, Nem megmondottam, itt van most is a bokrétaja a kalapod mellett, mind leszedegette a muskatliját, pedig hej de kényes rá.

— Ne bánts, — mondá Janó visszahökölve, — nem a te számodra szedték, ne nyulj hozzá, elhervad a kezdetől.

— Ej no, hisz nem eszem meg. De tőled se szép am Janó, hogy most már felénk se nézel. Az emberemnek is feltűnt már, mult vasárnap várt ám.

— Jól tudod te, mért nem megyek hozzátok, ne hívogass, ne csalogass, mert Istenemre rossz vége lesz a dolognak.

— Talán bizony a Markátat félted. Sohse bánd, meg áll az a maga lábán. Mikor lesz hát az esküvőtök, remelem, engem is meghittok.

— Még nincs annyira, te tudod legjobban miért. Elakarlak felejteni elébb, szánom azt a szegény lányt, de te vagy az, ki mindig vissza-vissza csalogatsz. Ancsa, tört ki szenvedélyesen, vessünk véget a dolognak. Gyer velem, elviszlek messzire, soha se lel meg senki, dolgozom érted, akár mindig suhogó selyemben járhat, még a szelőtől is megóvjak, de legy enyém, ne jársd velem a bolondját.

— Megbolondultál tisztára, hát én itt hagyjam a földemet, házunkat azért, hogy veled csavarogjak, legyek a szeretőd, dobjam el magamtól a hitvesi főkötőt a te két szép szemedért.

— Nem én volnék az első kiért eldobnád, de senki sem szeretett téged forróbban, mint én Vájl el az emberedtől, elveszlek feleségül. Jer velem, jer!

— Isten áldjon — kiálta a menyecske, — ott kaszál az emberem, megyek hozzá, te meg csak vedd el a Markátat.

— Ne hagyj itt, esdekelt a legény, ne menj el így tőlem, meglásd, rossz vége lesz.

— Mar pedig azt vedd ki a fejedből, olyan bolondot nem teszek. Vedd el a Markátat, legyetek boldogok, csak azt ne felejtse, hogy legedesebb csókok s öleléseknél ott leszek én is.

— Hát miért nem akarsz az enyém lenni? Ma estére jer fel oda a várba, majd megbeszéljük. Eljössz?

— Ott kísértetek járnak, — mondá Ancsa összeborzadva.

— Hát aztán félsz te azoktól. Oda adtam már felkém az ördögnek, mit bánom a többi! Eljössz?

— El — sugá az asszony hirtelen és sebes léptekkel eltűnt az út híjlásánál.

Janó sokaig ott állott az út közepén, szeles himzett ingujját a friss szellő lobogtatta.

— Nem bírok töled elszakadni, — suttogá — az enyém leszel, ha elkárhozom is miattad.

— És el is mentek mindketten a romok közé. Mi történt ott közöttük, nem tudta meg soha senki.

Janót mintha kicserélték volna. Egész nap danolt, azok a melabús tót nóták egész vigan hangzottak ajkáról. Estenden ott ült a Markaék háza előtt, tette a szépet a piruló hajadonnak, beszélgetett az öregekkel. Senki se csodálkozott rajta, mikor egy vasárnap a tisztelendő úr a szószékről kihirdeté, hogy Novrák Janó és Sedlicska Marka jegyet váltottak és immár három hét múlva meg lesz az esküvő.

Soha legény abban a faluban nem viselt vi-

rágót pörge kalapja mellett, Markaleis pusztította muskatliját, pedig eddig csak néha-néha tört le egy virágot, hogy azt a boldog-ágos szűz lábához tegye.

Marka boldogságtól ragyogva viselte köténye széléhez tűzött tarka selyem jegykendőjét. Elénk piros pántlikáját sohase csavarta még oly kaczerűt feje köré, míg rojtos végei száraz ránczú suhogó szoknyája szegélyét verdesték. Csizmája se ropogott még soha oly büszkén, mint mikor most az istenitisztelet után jegyese mellett hazafelé ballagott.

Ancsa se fordított még oly gondot ruhájára, mint eddig. Menyecske szokása szerint hóf-hérbe öltözve, fekete selyem kötővel, csipkekendője mögül véstjőslón villogtak szeméi. Még sohasem volt oly kárhozatosan szép, mint most.

Multak a napok, a főfény széthorta a meghívót, üzenetet a falu minden tekintélyes emberéhez. Ott lesz a főtisztelendő uról kezdve, egészen a felig meddig tehető ember-kig mindenki, még az uraság is megígérte hogy egy percze beérez.

Volt hetedhét országra szóló sütés-főzés, sürgés-forgás. Szedlicska Máté az öreg kitesz magáért, mikor egyetlen leányát ferjhez adja. Volt dolga a sikarlónak, meszelőnek. Az utczanajtó fejfáját, ablakok közeit, rózsaszínű meg világos kék czikornyakkal díszítették, mint az már lakodalmas hazhoz ilik.

Marka ezalatt sorba járta az egész falut, mindenütt szerették, mindenünnen sirva vett bucsut, nem megy ő többet leány fövel oda.

Janó sárka selyemmel himzett bő ingujjában, cifra gombos mellényében, mindenütt megfordult, irigyelték boldogságát, szerencsét kívántak hozzá. Janó szemében sajátos tüéget. Ő sürgette legjobban az esküvőt. Még a három kihirdetést is sokáta. Még az órákkal is takarekoskodott.

Végre felvirradt a nagy nap. Gyönyörű ószi reggel volt lanya, verőfényes, A harangok zúgtak, ünnepi mezbe öltözött sokaság tödött a tempómba.

Isteni tisztelet után Marka Janó oldalán az oltárhoz lépett. Fején a szokott vörös pántlika helyett, nefejejtssel himzett hófehérke kis korona díszelt, mely körül fehér ószirozsa koszoru fonódott, rozmaringgal vegyest.

Elhangzott a holtomiglan-holtodig'an. Ferj és feleség voltak. Az örömszülek, no meg az egybegyűlt sokaság is szemét törölgatte. A tapasztaltabbak összesugtak. — »Nem sirt a menyasszony.« — Épp'en mikor a pap együvé tette kezüket, akkor bujt el a nap egy sürü fehé mögé, ki sem sütött többet. Mikor kitéptek a templomból fionom ószi szitált, »Nem lesz ennek jó vége!«

Senki se figyelt a vészmadarak fejesóvá-lásaira, csak Ancsa asszony mosolygott gonoszul, mikor szokás szerint, az ifju férj az oltár előtt nyomta az első csókot fiatal felesége ajkaira.

Nem is jött Ancsa asszony a lakodalmra, azt mondotta, a feje fáj, kilelte a hideg, baza ment.

Folyt a vidám lakoma, buzta a cigány, a fiatalág izgett-mozgott, végre tánczra is kerekedett. Csak a völégény nem találta magát sehogy, ki- és bejárt, nyugtalankodott, de ezt mindenki türelmetlenségnek gondolta, senki se figyelt rá. Marka neha kérdőleg nézett rá, de annak tekintetét kikerülte. Egyszerre a tisztelendő Urral együtt belátogatott az Uraság kezét fogott az öröm-zölékkal, a völégénynyel, a menyasszony nyakába értékes aranykeresztet akasztott.

Már jóval túl voltak éjfélen, mikor a kántor, kinek otthon hat apró gyermeke volt, baza nézett. Özvegy ember létére, sokat gondozta az apróságokat. Soká kimaradt, türelmetlenül várták, hisz nélküle, leikes diktója nélkül, hogy tegyek a fiata asszony fejébe a főkötőt, hogy adják rá a patyolat kendőt: a csipkekendőt fejére, mely nélkül idegen férfi szemé előtt többé soha meg nem jelenhet.

Végre valhára bejött, de nem egyedül, Ancsa embere halálsápadtan, képéből kikelve vele volt.

— Hol van Ancsa, hol van az én asszo-

nyom? tördelte az mindig kétségbeesve. Egy székre hanyatlott, az erős ember ott sirt mint egy gyermek.

Körülfogták, kérdezősködtek. Baza történt Ancsának? Igaz, volt egy kis változása! Hol van, mi baja?

A kántor visszatartotta őket, hagyják, nincs Ancsának semmi baja. Nagyon jól van, ép most szökött meg az uraság fiával azzal a dé'czeg huszártiszttel.

A leányok, fiatal menyecskek eiszőnyűködtek, világ csufjává tette magát az a szép asszony. Az öregebbek, tapasztaltabbak, egymás között mondogatták, tudták ók ezt már régen, csoda, hogy eddig meg nem történt. — Forró vére volt a szép Ancsának, elvitte az eszt is magával.

A zürzavarban senki se ügyelt a völégényre, ki lelkenedve hallgatta a kántor beszédét, azutan homlokához kapott és kitanorgott a szobából. Mikor távolléét észrevették, azt hitték otthon van, várja feleségét. Leg-alább nem kell elküldeni. Mert a mi most következett, az már csak az örömszülek, a kántor és az asszonyok előtt történhete meg.

Ekes rigmusokban bucsuztatta az erdemes ferju a zokogó asszonyt szüleitől, szülő-házától, adott neki egy csomó jó tanácsot, mialatt az asszonyok, haját hátrasimították, betakarták a csipkés főkötővel. Patyolattal arca alsó felét elburkolták, csak szeméi és homloka maradtak szabadon. Végre sok sirás áldás után, bekötötték fejét fehér csipkekendővel, levele ték virágos leány kötőjét, fekete selyemmel pótolták, piros csizma helyett feketét kapott. Asszony volt.

A két vőfély kézen fogta, és vezette az ő urának házához. Az egész násznép, az asszonyok zokogva a legények kurjongatva, pisztolyokat sütogetve követték.

Elérkeztek a fiatal férj házához, a pítvarban érzékenyen elbucsuztak egymástól. Most már csak a vőfélyek kísérték a nász szobába.

Virágfüzerek díszíték az ajtófeleket. A cigányok csendes andalító nótát húztak el az ablak alatt.

Beléptek a szobába a vőfélyek, mint ilik, hátrafelé lépkedve kísérték a fiatal asszonyt. Mikor átlépték a küszöböt, a menyasszony egyszerre halálsápadt lett, szeméi tágra nyilva, rémséges irtózáttal meredtek meg, ajka rángatózdot mosolyra torzult, végre örvöngő kacagásban tört ki.

A völégény ott függött a nyoszolya menyézetén, üveges szemével az érkezőkre bámulva. Felakasztotta magát . . .

Azóta Marka a romok között tanyázott keresve völégényet mintha sejtette volna hogy itt rabolták el tőle örökre . . .

Rege egy csókról.

(Rajz a diákéletből.)

A »Debreczen« számára írta:

Vityi József,

Abból az alkalomból, hogy elküldte eljegyzési kártyáját, elmondok egy régi históriát.

* * *

Az ismeretség onnan datálódott, hogy osztálytársam volt Kalotay Marcz, — hogy aztan Kalotay Marczinak testvére volt Miczi, arról épugy nem tehetek, mint arról, hogy az a Miczi tizenöt éves, no meg enivaló kis bakfis volt.

Hogy szerelmes lettem, azt nem lehet felróni bünömül, mert az ifju szívemnek olyan aberrációja volt, a mi többször előfordul a diákéletben.

Véletlenül jöttem rá, hogy szerelmes vagyok. (Nem csoda, akkor még hetedik gimnázista voltam.) A Marcz állítólag előbb is tudta, de természetesen nem árulta el nekem.

A dolog így történt . . . Elmentem a Marczhoz. Marcz — mint rendesen, most is az agarakat dresszirozta . . . Miczi pedig — Marcz szerint — beent sirt keservesen . . .

Elhíhetik, kíváncsi voltam. — Mért sirt

Miczi keservesen? Azért, mert — mint megtudtam — az a bizonyos francia nevelő, akit csak »papaszemes«-nek hív a leány-diák-sereg — megszekundázta Miczit.

Mondhatom, el voltam keseredve a világ ellen! Hát Miczi is szekundát kapott! Ez már sok! nagyon sok!

— Miért sir Miczike? — lestem meg Miczit.

— Én? . . . Én? . . . Nem sirok én — mondta ő — persze félrefordult abban a pillanatban

— Dehogyan nem — kezdtem kurizálni — de én láttam. (Ilyen gorombaságot csak gimnázista korában mondhat az ember.)

— Az nem igaz — kiáltott ő.

— Nem igaz? — Miczike erélyes fellépte egészen megzavart.

— Hát ki mondta, hogy én sirtam? — vallott ő.

— Marcsi . . .

— Marcsi! . . . megfogom az üstökét, de nem köszöni meg . . .

Lám milyen harcias! — gondoltam magamban. Szegény Marczira ráhuztam a vizes lepedőt.

Feltaláltam magamat.

Marcsi még mindig exercizírozta a kutyákat.

— Édes Miczike — no, ne haragudjék rám, igazán nem igaz abból egy szó sem.

— Nem igaz . . . persze, hogy nem igaz — mondta ő — ki is kapott volna . . .

— Hát aztán, nem sajnálva?

— Miért? Mikor most is árulkodik, azt mondta a mamának, hogy én beszekundáztam; — jaj holnapra még nem tudom a leczkét.

Miczi még holnapra nem tudja a leczkét. S hogy előttem bizonyítsa, milyen szorgalmas ő, elővette a rajztömböt — s kinyitotta — de azonnal be is csapta.

Mi lehet abban a tömbben? Bizonyosan nem rajz. Ezt tudtam egész bizonyosan. Valami más . . . igen valami más . . . Gyorsan határoztam.

El akartam tőle venni a tömböt. Ő kért, rimázkodott . . .

— Géza, az Isten áldja meg, ne vegye el! . . .

De nem engedtem, most már azért is elveszem. Megtudom, mi lehet benne olyan titkos.

— Géza, ne vegye el, mert mindjárt nyakon ütöm, — hallja!

Csakugyan nyakon is ütött, de én már akkor kivettem a kezéből, s képzelik, mindjárt világos volt előttem a titok, egy vers volt benne! Egy valódi vers hozzá! — Ő hozzá, és hozzám!

Tehát szeret! Csakugyan szeret, hisz én is szeretem . . .

Szerencsére Murcsi még mindig mulattatta magát a kutyákkal.

Miczi természetesen ki akart szaladni az ajtón, de én nem engedtem. Elibe álltam s elkezdtem égni a szerelemtől. Hiába, ha az a »tömb« a kezembe nem kerül soha sem tudom meg, hogy szerelmes vagyok! Egy fejjel magasabbnak éreztem magamat . . . Ő szégyenkezve sütötte le szemét, arca égett valamitől — attól a semmitől . . . Önfeledten hullottam lábaim elé . . . (Akkor még azt hittem, hogy csakis térden állva lehet szerelmet vallani!)

— Miczikém! Édes Miczikém! szívem balványa te — megmondta már azt, nem tudom ki . . . izé . . . ábrándozás az élet megfontolója — épen most tanultuk — ne ábrándoz, hisz én is szerlek, imádlak! Légy az enyim, szökjünk ki ebből a világból, igen szökjünk ki!

Ő persze hallgatott, s én szenvedélyvel fogtam meg iczi-piczi kezét . . . öleltem őt magamban s midőn ajkam ajkát érintette: elhangzott az a végzetes eset, a mit prózában csóknak nevez a köznap világra.

S ki tudja meddig tartott volna ez . . . de hát a fátum? — A divina machinatio.

Ez pedig a mama volt.

— Mi az gyerekek? — hangzik a hátunk mögött.

Paff lettem Hát még Miczi — de már hiába bujt el a csipke függöny mögé.

— Ennye szép kisaszony kezdte el a mama csodálkozni . . . nagyon szép . . . nagyon szép.

Ez igazán szép, sőt jó volt az én szempontomból.

— No urfi — fordult hozzám a mama, no Géza urfi? Nem szekundáztunk ma? mi? Impostor?

Ez tudniillik én voltam. A mama gyöngyden oldalomon érintett.

Miczi kisompolygott a másik szobába. Azt hiszem — sirt. A mama utánna ment.

Lesz itt mindjárt lakadalom! A zivatar ki is tört.

A mama nem valami mérgösen vágta ugyan be maga után az ajtót, ott hagyva engem a faképnél, de én gondoltam, hogy i y e n k o r h a l g a t ó z n i i s l e h e t . M e r t s z é p a m a z , m i k o r a z i d e a l u n k n a k t a r t a n a k p r e d i k a c z i ó t .

Hallgatóztam, de hallhattam is!

— No szép ki-asszony! kezdte a mama egy erélyes fölkiáltással szép . . . szép nagyon szép csókolózni, megcsókolni egy fiatal embert, nyilvánosan! Ez botrány! Hallatlan skandalum!

— De kedves ma . . . ma . . . esengett ő.

— Csak nem tagadod?

— Nem . . . Nem én.

— Nem te?

— Nem, hanem ő.

— Igen, nem te csókolád meg, hanem ő No nézze meg az ember? . . .

Nem csókolta meg a Gézát! . . . Apjuk gyere csak!

Megijedhetett erre Miczi, mert hangja egészen elcsuklott, de nekem is önkéntelenül — nem azért, mintha féltem volna, csak úgy szokásból — a másik ajtóra esett tekintetem.

— De mama — zokogott ő — az Istenért ne hidd be a papát, mert igaz ugyan hogy ő csókol meg . . .

— De te visszaadtad! . . . vágott bele a mama.

A mama ekkor, — tényeket beszéltek — kinyitotta az ajtót. — Arca inkább vig, mint bosszus volt; de ép természetesen nem találtam egész biztosnak lábaim aját a talajt, — egy pár ugrással kint éreztem magam a friss levegőn.

A mama utánna kiáltott:

— Szerencséd! impostor, hogy nem tudok szaladni, mert . . .

— Akkor ugy-e kedves néni, megcsókolna? . . .

Jó asszony volt a néni, ez a szerencsénk, nem is csinált az egészről semmi különösebb jogesetet.

Szeretném tudni, ő emlékszik-e?

1896—3762.

Husvét—Pesách.

Irta: Kuthi Zsigmond.

A szabadság, a szeretet és a megváltás ünnepét üli most ama két felekezet, kik a világ népei előtt a világosság faklyáját lobogtatták, mely világosság mellett fejlődött a humanizmus, a szeretet, a testvériség, a kultúra, a tudomány. E világosság javította az erkölcsöt, gátat vetett a vandalizmusnak, az ökolójognak; nemesítette a kedélyeket és szelidítette a sziveket és lelkeket.

E két felekezet a keresztyénség és a zsidóság.

Háromezerhatszázhatvanhat éve annak, hogy Jehova kivezette Izrael népet Miczrajimból, a Fáraók despotizmusának keze alól. Hét hét múlva megjelent a szinai hegyen és ki nyilatkozta népének azt a tiz igé, mely alapvetője, fundamentuma lett a monotheizmusnak, az ethika és humanizmus vallásának.

Ezernyolczszázkilencvenhat éve annak, hogy a keresztyénség nagy apostola megszületett, a ki a humanizmus, a szabadon gon-

dolkozó, a szereteten és idealizmuson nyugvó vallásnak megalapítója lön.

Háromezerhatszázhatvanhat éve, hogy Izraellel szövetséget kötött az Ur, hogy kihirdesse a jót, tanítsa a nemeset, terjeszse az emberszeretetet. A szeretet, a jóság Istene megparancsolta nekik ezeket, mondván: »Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!« »Ne szorongasd az idegent!« »Ha ellenséged terhe alatt összerogyini látod, segítsd fel őt!« stb

Ezernyolczszázkilencvenhat éve, hogy a keresztyénség terjeszti a műveltséget, a jogegyenlőséget, az emberszeretetet: »A ki téged kövel dob, kenyérrel dobd vissza!« A mi nek nem jó, azt ne tedd felebarátodnak!« »Fel-barátod minden ember!« »Szeresd ellenségedet is!« stb.

Miként, mi módon töltötte be e két felekezet misszióját? Miként felelt meg az egyik nagy Mózes szellemének, a másik pedig miként járt nagy apostolai nyomdokaiban: azt a világ története itelendő meg.

Ők vetkeztették ki Európa vad népét a barbarizmus és ruházataból, ők teremtették kultur államok, ők terjesztették a tudományt, a művészetet, az ipart, a kereskedelmet, még pedig a szeretet varázsigejével és a humanizmus vesszejével. És midőn Izrael hontalanná lön és vándorbotot vett kezébe, szenvedén a hontalanság és az üldöztetés miriád viszontagságait: a magyar keresztyénség volt az, a ki mindig magához emelte és testvérként keblére ölelte a zsidóságot, követvén nagy apostoluk szózatát: »Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!«

A magyar zsidóság igyekezett is a szeretetre, barátságra és rokonszenvre, melylyel a magyarok őket elhalmozták, — méltó és érdemes lenni. A magyar zsidóság soha sem gravitált kifelé, soha sem vállalkozott a hatalom koncentrálására. Köv tte híven Jeremiás próféta intó szavát: »Azt a hazát, a hova Isten téged ve etend, szeresd szíved, lélekkel és munkáldkjál annak javán!« A magyar nemzet aspirációja, óhaja, vágya mindig a magyar zsidóságnak is aspirációja, óhaja és vágya volt. A magyar zsidóság asszimilálódott, beolvadt a magyar nemzet testébe, mely nemzet, mint a gondos anya táplálta, védelmezte.

És most, midőn a magyar liberalizmus, a magyar nemzet vele született gavallérsága, a jogegyenlőség iránti finom érzéke magához hasonlón és egyenlővé tette a honi zsidóságot; midőn a millennium küszöbén lerontotta azt az utolsó válaszfalat is, a mely közte és a honi zsidóság között fennállott: a honi zsidóság erkölcsi kötelességének fogja ismerni hatványozott hazaszeretettel, ragaszkodással, hűséggel hazája, nemzete és királya iránt meghálálni nemzetének szeretetét.

Debreczen, ez ősi erények, puritán jelemek metropolisa mindig az egyenlőség, a szabadság, a testvériség városa volt. E falak között soha sem vert gyökeret a felekezeties harcra vagy gyűlölete; Debreczen puritánlelkű polgárai oltart emeltek a szent háromság keresztjének és a judaizmusnak egyaránt. Testtel-lelékkel csüggnék is a különböző felekezetek Debreczenen és annak felvirágoztatásán közös erővel munkálkodnak.

Husvétot, a szellemi szabadság nagy ünnepét üli a keresztyénség, Pesachot, a rab-szolgaság alól való felszabadulás ünnepét a zsidóság. — Egyik tornyos templomban, az orgona áhitot keltő akkordjai mellett, másik a zsinagógában a kántor mélabu hangja mellett üli a szabadság ünnepét. Csak a templom és a szertartás különböző, maga a hit egy és ugyanaz. Hisz a próféta is mondja: »Nem egy atyátok van-e?« »Nem-e egy Isten a közös teremtőtök?«

Hassa át e szent napon az emberiség szívét a teremő szeretete, jósága, türelme és engesztelése!

Szeressük és tiszteljük egymást és közösen e szent hazát.

Kérjük együttesen az örökkévalót, tegye boldoggá és nagygyá e nemzetet.

**Malomtulajdonosok és
a gazdaközönség becses
figyelmébe!**

Péteri Farkas Vilmos

malom, gép-szerszám-
gazdasági szükségletek raktára

Debreczen, Piacz-utca 2086. sz.

Ajánlja a tavaszi és cséplési időnyre

Valódi

gép-olaját

napi áron.

Valódi orosz ásvány-
gép-olajokat

22 frtól 32 frtig fokozat szerint jótállás
mellett.

Elsőrendű kék úszó kocsi-kenőcsöt,

Carbolineumot,

Valvolin hengerolaját,

TOVOTTE ZSIRADÉKOT,

angol és belföldi I-a gép-
szijat,

DOBSINEKET, CSÓKEFÉKET,

Gummi és asbest árukat, vizállást
mutató üvegeket, fessmérőket, malom-
csákány és buzogányokat,

malomköveket,

tizedes és százados mérlegeket, szita-
selymet, zsákokat

**a legjobb minőségben,
gyári áron.**

KURIÁN GYULA

ÓRÁS

Debreczen főpiacz (Biedermann palota.)

Ajánlja dusan felszerelt

óra raktárát

ugy mint **arany, ezüst, tula és nickel férfi és női, bécsi inga, fali**
és **legjobb minőségű ébresztő órákat** pontosan szabályozva évi jót-
állással.

Óra javítások jól, gyorsan és jutányosan készíttetnek évi jótállással.

Uj gazdasági gépraktár.

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek b. tudomására hozni, hogy itt,

Debreczenben (Főtér Szikszay-ház)

Weiser J. C. gépgyáros gyártmányaiból
mezőgazdasági gépraktárt

nyitottam. — Nevezett gyár jól ismert neve és több kiállításon **elsőrendű díj-
jakkal kitüntetett áruinak** ugy **kitünő minősége** mint az **árak jutányos** volta
teljes **garantiát** nyújt arra nézve, hogy a t. gazdaközönség igényei minden tekin-
tetben kielégíttetnek.

Kedvező fizetési feltételek !!

A t. gazdaközönséget raktárom megtekintésére kérve, vagyok
tisztelettel

KLEIN JAKAB

Weiser J. C. gyár képviselője.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a t. közön-
ségnek szives tudomására adni, mi-
szerint

egy nagyobb készlet

partie árunak

kedvező beszerzése

folytán azon kellemes helyzetben va-
gyok, teljes

férfi öltöny szöveteket

2 frt 70 krtól kezdve 10 frt 50 kr.-ig
a legjobb minőségű és legszebb
mintájú

Cheviot, Cammgarn és egyéb
gyapju kelmékben szolgálhatni.

Ugy szintén nagy raktárt tartok
sima **fekete szövetekből, Adria,**
Atlasz-Cammgarn és **Doskinból**

Számos látogatásért esd
teljes tisztelettel

KLEIN JAKAB

posztó-kereskedő

főtér és Miklós-utca sarkán.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Bécsi férfi és gyermek ruhaüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a mint azt már a
mult hónapokban közzétett hirdetésemben jeleztem, a **végkiarulást** teljesen
befejeztem s a mai naptól kezdve

egy bécsi férfi és gyermekruha üzlet

vezetését vettem át. Kassowitz Fülöp gyárosom több országos és világhiállítás-
on ki lett tüntetve, a mi elég kezességét nyújt arra, hogy ugy ár mint minőség te-
kintetében

a legelőnyösebb bevásárlási forrás

nálam lesz.

Midőn az eddigi szives pártfogásért hálás köszönetet mondok, kérem azt
továbbra is új minőségemben részemre fentartani, én viszont igyekezni fogok a
nagyé. közönség igényeit teljesen kielégíteni.

Tisztelettel

Fényes Mór

Kassowitz Fülöp bécsi férfi és gyermekruha gyáros üzletvezetője
Debreczen, főpiacz, a Hungáriavai szemben.

Központ: Bécs, felső Dunasor 85.

Raktárak: Temesvár, Fiume, Vukovár, Zara, Eszék.

ELSŐ DEBRECZENI

paplan-gyár

Debreczen, Széchényi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek

Egy vagy két

jó családból való fiu tanulól
felvétetik

Győry Károly,

üveg- és porcellán kereskedésében
SZATMÁRON.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben
zsindely-
és

deszkatetők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre
hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek a
földbe ásatnak, **kerítések** s **gazda-
sági eszközök befestésére**, hordók-
ban á 50, egész 250 kiló súlytartalommal,
továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pírszén) **kovácsok** és **lakatosok**
részére, ajánlja jutányos ár mellett:a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a
permetezett szőlők nem mentek tönkre.
Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph.
és társaszabadalmazott
önműködő

„Syphonia“

szőlővessző és növény-
permetezője,mely az oldatot szivattyuzás
nélkül önműködően a növé-
nyekre permetezi.Ezen permetezőkből már sok ezer van használat-
ban, és számos dicséret bizonyítvány mutatja kitünő
voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH Ph. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár
borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76 sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. --
Képviselők és ismétlődők kívánatosak.

Egészség

a legdrágább kincs a földön. Ez fenttartható és elérhető

HOFF JÁNOS

maláta kivonat egészségi-sörével.

Az ön malát-kivonat sörét nehéz tüdőbetegségben szenvedő leányom nagyon szereti és ennek azon jó hatása van, hogy beteg gyermekemet erősíti, a mi által a köhögési rohamokat könnyen kiállja, ugyszintén észlelhető, hogy a további lesoványosodás, mely már nagyon is beállott, ki van zárva. A katharrus kiállása után erősödés és a test gyarapodása szempontjából a sör ivását folytatnia kell.
Engels, le'kész, Görlsdorf b/Seelow.

Maláta egészségi-chocolade.

Szíveskedjék ismét 5 font maláta-chocoladét küldeni, mely beteg leánykám-nál igen jó hatással volt. Ennek folytatólagos használata által remélem, hogy a gyermek erejét visszanyeri. Későbbben inni fogja maláta kivonat sörét.
Dasing, lelkész, neje Teschen.

Összesített maláta kivonat.

Maláta-kivonat nőmmel igen kitünő hatással volt. Ezelőtt ájulásszerű gyengeség által gyötörtetett, mindig bágyadt és munka kedvetlen volt és ezért élet-unt is, úgy hogy aggodolommal voltam iránta; — most azonban erős, a gyenge-ség ájulással nem mutatkozott többé, dolgozik kedvvel és kitartással, a házite-ndőt segédkezés nélkül tudja ellátni.
Iber, lelkész, Turnhosbach.

Maláta mell-czukorkák.

Daczára annak, hogy a 6 nagy doboz mell-czukorkát még nem használtam fel egészen, mindazonáltal chronikus köhögésem, és torokbajom és a légzési szer-vek bajai teljesen eltűntek és remélem, hogy a czukorkák folytonos használata által katarrhusom is megszűnik. Czukorkáit már gyakran ajánlottam és a jövő-ben is ajánlani fogom.
Drummer József, lelkész, Zegelin.

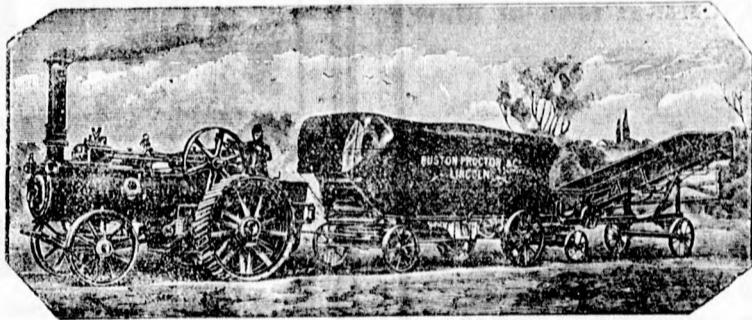
HOFF JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító és a legtöbb Európai uralkodó udvari szállítója

Bécs, Graben, Braunerstrasse 8.

Kapható: Csanak József, Kontsek Géza, Rickl József, Félégyházi Já-
nos és Tóth Kálmán urak üzleteiben.

390 arany- és ezüsterem és díszoklevéllel kitüntetve!

Ruston, Proctor & Co. Ltd.

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,

BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utólérhetlen szerkezetű angol
gőzmozgonyok és gőzcseplőkés csakis itt kaphatók a világhírű szabadalmazott
EXCENTER GŐZCSEPLŐGÉPEKkönyöktengelyek nélkül kettős tisztító szerkezettel, állítható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint
ezek a világ legjobb gőzcseplői. Kivánatra azonban szállíthatunk könyöktengelyes gőzcseplőket is
COMPOUND GŐZGÉPEK

Ugyanitt rendelhetők meg a világhírű magánjáró gőzcseplőgépek.

A jövő gépe.

Nagy választék szalmakazalozók, járgányos cseplőgépek, borprések, szőlőzúzó-
gépek, szénagyújtó, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szecska-
vágók, arató és fűkaszálók, konkolyozók valamint minden gazdasági gépek s
eszközökben és malomberendezésekben.Arjegyzékkel és mindennemű szakbavágó felvilágosítással és tanácsokkal készséggel
díjmentesen szolgálunk.Levelek czimzendők; RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd. vezérképviselősége
Budapest, V. Lipót-körut 32. szám.

390 arany- és ezüsterem és díszoklevéllel kitüntetve.

Eladatik évente több mint 950 gőzcseplőkészlet.

A gyár alapított 1840-ben. — Aláírandó 2500 munkást foglalkoztat.

ÜGYNÖKÖK

magas jutalék és rendes fizetés mellett felvételnek egy **redőny** és **görfüggöny** gyárhoz.

Ajánlatok czimzandók:

Goldschmid Emil

redőny és görfüggöny gyár
Prág-Belveder, Posta Prága VII.

1896. márczius 20-tól április 15 ig leszállított árak.

Ritka alkalom.	12 drb Mignon kép	2	frt 50 kr.	Legondosabb kivitel.	
	24 " " " "	4	" " "		
	6 " Visit " "	2	" 80 "		
	12 " " " "	4	" " "		
	6 " Kabinet " "	5	" " "		
	12 " " " "	9	" " "		
	3 " Makart " "	4	" 50 "		
	6 " " " "	8	" " "		
	Csoport képek	1 ltről kezdve			

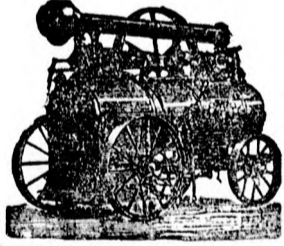
Krämer Gyula

fényképész
Debreczen, Nagy-Várad-utca 2088.
sz., a Corsóval szemben.

Állami hivatalnokok, egyletek és iskoláknak nagy engedmény.

Kotzò Pál

gépészmérnök
Budapest, Üllői-ut 18-ik sz. alatt.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4 ló erejű.

Szöges cséplőkészleteket.

Továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gözcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívüli nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafüto GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá **R. CARRET & SONS** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compuund gözmozgonyok,

és a legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kévekötő aratógépeket. Eredeti amerikai szenagyújtót 1 vagy 2 ló, befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető- és szóróvető gépeket és mindenemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek,

Vidéki ügynökök kerestetnek.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
városi menetjegy-irodája által létesített

„MILLENIUM“

UTAZÁSI- és ELLÁTÁSI VALLALAT

az 1896. évi ezredéves kiállítást látogatók számára már most becsát ki igen mérsékelt áron

utazási és ellátási jegyfüzeteket, melyek ára esetleg részletekben is lefizethető.

Ezen füzetek vasúti menetérti jegyet gyors- és személyvonatokra, a vállalat újonnan berendezett

saját bérházaiban

kényelmes lakást, étkezést, úgy a kiállítás területén, mint a város minden pontján levő elsőrendű vendéglőkben és kávéházakban (a melyek névsorát a közönség meggyújtására márczius elején színtén közzétesszük), kiállítási-, Ósbudavári belépőjegyeket s b. biztosítanak.

Felvilágosításokkal és tervezettel szolgálnak a vasúti állomásfőnökök, a vidéki menetjegy-irodák, a vidéki képviselőségek, az összes községi és körjegyző urak, „Hazai“ általános biztosító r.-t. ügynökségei, valamint

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK

városi menetjegy-irodája

BUDAPESTEN, HUNGARIA-SZÁLLÓ.

Bejelentéseket helyben elfogad:

Ipar és kereskedelmi bank.

Katz Jakab, Balog és Jónás.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemzve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tündöbajokban**, különösen **tüdővérsek**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás**; Bécsben: **dr. Bamberger, dr. Duschek, stb.** a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és hűgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Kiadó lakás

és
eladó butor.

Egy 2 szoba, konyha, éléskamara és pinczéből álló lakás a Mikló-s-utczán évi 150 frtért május 1-ére kiadó. — Elköltözés miatt butorok eladók.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, blúzs lehelet, teltség, savanyu, felbőgés, hasmenés, gyomorégés, teletleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejlődésénél, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczellii gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Máriaczellii gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göttl Nándor, Tóth Béla, Mihaiovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Érmihályfalván Mátray István, Hadházon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

KISS IMRE

SZÜCS MESTER

DEBRECZENBEN, Főpiacz, 2139. szám.

Elvállal jutányos árban mindezenemű

SZÜCSMUNKÁT,

egyszersmind

TÉLI BUNDANEMŰEK, SZÖNYEGEK stb.

kedvező föltételek mellett nyári megőrzés czeljából elfogadtatnak.

Férfi-, női- és gyermek-sapka, karmantyuk raktára.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak, ugymint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

Tisztelettel

KISS IMRE.

A nyaralásra beadott tárgyak tűzveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

Fontos minden fuvarosnak!

I. Bécs-Ujhelyi finom és terpentinelaj finomító, kátrány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett

védjegy

**Eddig utol nem ért
új különleges tengelykenőcs
olaj és felolaj tengelyeknek.**

Óv, fagy.

futás által tüze-

sedés, lefolyás ellen,

Kopott tengelyeknél nél-

külözhetetlen Nyílt tehet-

gelyeknek kitűző. — Minden-

féle kenő készülékeknek hasz-

nálható.

Vegyészileg megvizsgálva!

Gyakorlatilag kipróbálva!

Savanymentes. Vizmentes Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti pléh dobozban á 5 kio.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra	franco	minden állomás	frt 2.50
Bosznia és Hercegovina	"	"	2.75
Külföldre a gyárból szállítva	"	"	2.25

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, József-körut 41. szám alatt.

Ajánlja: a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő garnituráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljeit és egyéb gazdasági gépeit.

1896. augusztus 1-től Váci-körut 32. és József-körut 41. szám alatt.

Uraknak és hölgyeknek
valódi
LODENT

ajánl a
Tiroli Loden-áruház
BAUR RUDOLF.
Innsbruck Rudolfstrasse 4
Vízmentes köpenyek, valódi gyapjuöltöny szövetek.
Arjegyék mintákkal ingyen, és bérmentve.

Szent László (püspök) gyógyfürdő.

Nagyvárad mellett. Vasút, távirat-, telephon-
posta-állomás helyben.

Hazánk legrégebb gyógyhelye természetes meleg 24-33 Ró kezes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű úri és női tükörfürdők, szabin és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek.

Fürdőzésre utalva van reumaticus bántalmaknál, izületi loboknál, méh-, has- és mellüreg savós izadmányainál. Vese, epevezeték és hólyag bántalmaknál, hülések és idegbajoknál.

Mór-fürdők használata kitünő sápkór, vérszegénységnek, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógy módnál calcium sulfid sok gazdag tartalmánál fogva kitünő hatású gyógy-
vélly és angol-kórnaál, légző szervek és gyomor-hurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, teke-asztal, teke-pálya, olvasó-terem, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, táncvizigmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta 3-szor térzene.

Évad: május 1. — szept. 31. Fő év a d
junius 1, augusztus 31, elő- és utóevadban
30% ármerseklet.

Restaurációt Kovács László budapesti hírneves főszakács vezeti. Étkezés a la carte — a la couvert.

Olcsó s jó élelmezés, kényelmes lakás, napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos Dr. Filkor Lajos.

Bővebb tudósítással szolgál

a fürdő kezelőség.

* Utolsó főhuzás. *
Magyar
osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600 000	= 600 000
1 „	400 000	= 400 000
1 „	300 000	= 300 000
1 „	200 000	= 200 000
1 „	100 000	= 100 000
2 „	40 000	= 80 000
2 „	20 000	= 40 000
5 „	10 000	= 50 000
10 „	8 000	= 80 000
34 „	6 000	= 204 000
100 „	2 000	= 200 000
200 „	1 000	= 200 000
2 650 „	200	= 530 000
22 000 „	150	= 3 300 000
25 007	nyeremények és 1 jutalom	= 6 284 000

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árain kívül ajánlott levél portója és
nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes
beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: **Lottoheintze Budapest.**

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy
visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

1 egész sorsjegy 20 frt., 1 fél 10 frt., 1 tízed 2 frt., 1 huszad 1 forint
legkésőbbben május 2-ig eszközöndő. — Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltak.

**Blousok, gyermek-ruhák és
napernyők óriási választékban
STEINER GYÜLA**

üzletében DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.